



Ukrajinske revolucije, paradižniki in kristali

ALJOŠA FONDA

Ko sem bil pred leti kot turist v Kijevu in Odesi, kmalu po oranžni revoluciji, so mi mladi domačini prikazovali dobre in tudi slabe plati sprememb, ki so jih dosegli s protesti na Majdanu nezaleznosti (Trgu neodvisnosti). Takrat so se navdušeno zoperstavili vladajočim in volilni prevari. Navdušeno so jih podprli starši, ki so imeli sveže spomine iz sovjetskih časov, ko je bilo izražanje nezadovoljstva v javnosti nepojmljivo.

Toda Ukrajina se ni spremenila čez noč. Taisti mladi so mi razlagali, da novi predsednik Viktor Juščenko in »pasionaria« Julija Timoščenko nista narodna heroja, temveč politika, kar ima v vzhodni Evropi posebno negativen prizvok. Govorili so mi o 19-letnem Juščenkovem sinu, ki drvi po mestu z luksuznim BMW-jem in kupuje najdražje šampanjce, medtem ko univerzitetni profesorji gojijo paradižnike, ker se s prenizko plačo ne morejo preživljati. Na lastne oči sem videl, da petičneži (mafijci?) okrašujejo kolesa svojih avtomobilov s kristali Swarovski.

Ne moremo vedeti, ali je bila Timoščenkova po krivem obsojena zaradi malverzacij, a v tem njenem početju ne bi bilo nič čudnega. Pred kratkim pa so uporniki vdrli v vilo njenega nasprotnika Viktorja Janukoviča ter poslivali in »tvitali« tamkajšnje cesarsko razkošje - tudi osebni živalski vrt.

Ob delitvi med »Rusi« in »Ukrajinci« je za Ukrajino značilen razkol med vsemogočo politično in gospodarsko elito ter navadnimi smrtniki, ki v teh urah merijo moči in se pod zastavo raznih ideologij (političnih, verskih, nogometnih) pobijajo na polju velike geopolitične šahovske partije.

SLOVENIJA - Po včerajšnjem koalicijskem vrhu na Brdu začetek vladne krize

Alenka Bratušek napovedala odstop

Koalicijski partnerji podpirajo odločitev, Jankovič ne - Volitve že 22. junija?

UKRAJINA - Po 40 v Odesi še desetine žrtev Opazovalci Ovseja prosti, spopadi se nadaljujejo



ODESA - V nasilju med proruskimi aktivisti in privrženci ukrajinskih oblasti je v petek zvečer v Odesi na jugu Ukrajine po podatkih ukrajinskega notranjega ministrstva umrlo več kot 40 ljudi, okoli 200 jih je bilo ranjenih. Ukrajinska vojska je včeraj razširila vojaško operacijo na vzhodu države, kjer poročajo o novih smrtnih žrtvah v Kramatorsku in Slavjansku.

Proruski separatisti so včeraj izpustili pred tednom dni zajete opazovalce Ovseja in jih na kontrolni točki pri Slavjansku predali generalnemu sekretarju Sveta Evrope Thorbjornu Jaglandu. V Slavjansku

je po odhodu opazovalcev izbruhnolo nasilje, v katerem je bilo ubitih 15 ljudi, v bližnji vasi Andrejevka pa naj bi ubili deset ljudi.

Evropska unija je medtem zahtevala neodvisno preiskavo in sojenje odgovornim za tragedijo v pristanišču ob Črnem morju. Visoka predstavnica EU za zunanjo politiko Catherine Ashton je sprte strani pozvala, naj se vzdržijo nasilja. Tragedije v Odesi ne bi smeli izkoristiti za še več sovraštva, temveč bi to moral biti povod za skupno iskanje poti za izhod iz krize.

Na 20. strani

TRŽIČ - Podatki Vsak peti Tržičan je priseljensec



TRŽIČ - Tržič je daleč najbolj »mednarodno« mesto v goriški pokrajini. Visoko število priseljencev je vir izzivov in pogosto tudi integracijskih težav, hkrati pa daje mestu demografsko vitalnost, ki je druga mesta na Goriškem ne premorejo. To izhaja tudi iz zadnjih podatkov o tržiškem prebivalstvu, po katerih je kriza nekoliko upočasnila pojav priseljavanja v Tržič, a ga ni zaustavila. Konec februarja je občina štela 27.888 prebivalcev, med temi pa je bilo 5.157 tujih državljanov. Delež priseljencev je torej 18,5-odstoten, kar pomeni, da je skoraj vsak peti prebivalec Tržiča tuj državljan.

BRDO PRI KRANJU - Po včerajšnjem vrhu vladne koalicije na Brdu pri Kranju je predsednica slovenske vlade Alenka Bratušek napovedala svoj odstop, zavzela se je tudi za predčasne volitve, ki bi po njenih besedah lahko potekale že 22. junija, čeprav imajo pravniki nad tem pomisleke, medtem ko se je predsednik republike Borut Pahor že odpovedal možnosti predlaganja novega mandatarja. Premierkino odločitev so podprli voditelji treh koalicijskih strank - Socialnih demokratov, Državljanske liste in Demokratične stranke upokojencev, ne pa novi predsednik Pozitivne Slovenije Zoran Jankovič, medtem ko je bila za opozicijo odločitev pričakovana, a prepozna, pri čemer je prvak Slovenske demokratske stranke Janez Janša na Twitterju zapisal, da so potopili ladjo in sedaj bežijo z nje, še prej pa bodo poskrbeli zase.

Na 19. strani

»Čistke« in nelagodje v Svobodnem Trstu

Na 2. strani

Pravilnik o pravicah davkoplačevalcev

Na 4. strani

Vinjen voznik vijugal po Korzu Italia

Na 8. strani

Deportiranci: Romoli bo pisal Renziju

Na 9. strani

Tilatti predsednik Čedajske banke

Na 19. strani

TRST - Odprtje 18. junija v Ul. Cumanò

Vojni muzej za mir Diego de Henriquez



TRST - Kaže, da bo neskončne zgodbe o ureditvi Mestnega vojnega muzeja za mir Diega de Henriqueza končno konec. 18. junija naj bi namreč slavnostno odprli muzej v obširnih prostorih nekdanje vojašnice v Ulici Cumanò, kjer naj bi v nekaj letih nastal širši muzejski pol.

Ob letošnji 40-letnici smrti raziskovalca in zbiratelja Diega de Henriqueza in 100-letnici prve svetovne vojne bo občinska uprava z deželno finančno pomočjo zaključila obnovo treh paviljonov nekdanje vojašnice in vanje namestila bogato zapuščino vojnih eksponatov - od tankov in topov, do fotografij, dokumentov, zemljevidov in marsičesa drugega.

Na 3. strani

GORICA - Po tristo letih

Travniška zadušnica za usmrčene puntarje



Sant'Anna
Impresa Trasporti Funebri

TF Pogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908

Več kot stoletje
nudimo pogrebne
storitve in prevoze
na tržiškem območju,
v Italiji kot tudi v
inozemstvu.

Devin-Nabrežina 166 - Trst
Ul. Torrebiana 34
Ul. dell'Istria 129
Prosek 154 - Trst
tel. 040 630696
Usluge na domu



Pisatelj in režiser Igor Pison v oddelku za mlade NŠK

Narodna in študijska knjižnica v Trstu v sodelovanju z založbo Mladika prireja v ponedeljek, 5. maja, srečanje s pisateljem in režiserjem Igorjem Pisonom. Na klepet z mladim tržaškim ustvarjalcem, ki je lani debitiral pri založbi Mladika s knjigo kratkih zgodb Zasilni izhodi, marca letos pa v ljubljanski Drami podpisal dramatisacijo in režijo Angela pozabe koroške pisateljice Maje Haderlap, so vabljeni dijaki višjih srednjih šol v Trstu. Srečanje bo potekalo v oddelku za mlade bralce NŠK v Ulici Filzi 14. Začelo se bo ob 12. uri.

Vatikan in Slovenci med svetovnimi vojnama

Jutri bo gost ponedeljkovega večera v Peterlinovi dvorani mlajši cerkveni zgodovinar p. dr. Igor Salmič iz Rima. Ta 34-letni Ljubljčan, redovnik - minorit, je leta 2006 končal Teološko fakulteto v Ljubljani, trenutno dela kot vzgojitelj in eden izmed vicerektorjev mednarodnega zavoda minoritov Seraphicum v Rimu. Nekaj sadov svojih raziskav v vatiškanskih in drugih arhivih bo dr. Salmič predstavil v jutrišnjem predavanju o Vatikanu in Slovincih v dobi med prvo in drugo svetovno vojno. Tako bo predstavil poglede Sv. sedeža na jugoslovansko in slovensko politiko, na slovenske škofo, Slovensko ljudsko stranko in njenega voditelja duhovnika Antona Korošca. Dotaknil se bo tudi problematike zatirane slovenske manjšine v Italiji in prizadevanj, da bi njene temeljne pravice zaščitili v samem konkordatu.

SKD Tabor nocoj na Rai 3 z Burko o jezičnem dohtarju

Gledališka skupina SKD Tabor z Opčin se je uspešno predstavila na 10. Festivalu komedije v Pekrah s predstavo Burka o jezičnem dohtarju v režiji Sergeja Verča. Loris Tavčar je na tem tekmovanju prejel nagrado komedijanta za vlogo jezičnega dohtarja, pred njim pa sta nagrado na Čufarjevih dnevih na Jesenicah prejeli Tatjana Malalan za vlogo suknarja in na 10. Festivalu amaterskih dramskih skupin v Mavhinhaj Melita Malalan za dohtarjevo ženo. Predstavo so posneli tudi za slovenski program RAI 3/bis, ki jo bo predvajal nocoj ob 20.50 in v četrtek, 8. maja ob isti uri.

VOLITVE 2014

Zgonik: predstavitev liste Skupaj - Insieme

Lista Skupaj-Insieme za volitve 25. maja 2014 za prenovo zgoniškega občinskega sveta vabi vse občanke in občane, da se v torek, 6. maja, ob 18.00 uri v prostorih Društvene gostilne v Gabrovcu udeležijo predstavitve kandidatov za občinski svet ter predstavitve županske kandidatke Monice Hrovatin. Na srečanju bodo tudi prisotni tajniki strank, ki podpirajo levosredinsko koalicijsko Skupaj-Insieme (DS, SEL, SKP, SIK, Italija vrednot).

Županski kandidati DS

Demokratska stranka bo jutri ob 12. uri na svojem sedežu v Ul. XXX Ottobre 19 v Trstu predstavila svoje županske kandidate. S tajnikom Štefanom Čomkom se bodo predstavili Casimiro Cibi (Repentarbor), Monica Hrovatin (Zgonik) in Sandy Klun (Dolina).

SVOBODNO TRŽAŠKO OZEMLJE - Med razočaranimi tudi kraški somišljeniki

Razhajanja in nezadovoljstvo med privrženci Svobodnega Trsta

Več kamnov spotike: predsednikova samovolja, italijanske volitve, cona B, neodvisni Veneto, telesni stražarji

Med člani gibanja Svobodni Trst vlada v tem trenutku precejšnja zmešnjava. V gibanju, ki se zavzema za priznanje Svobodnega tržaškega ozemlja (STO) in je v treh letih obstoja zbralo veliko število italijanskih in slovenskih (oni bi rekli samo »tržaških«) somišljenikov, je prišlo do večjega razkola. Visoka napetost je očitna, odnosi med predsednikom Robertom Giurastantejem in delom članstva so se močno skrhalo. Upravni odbor Svobodnega Trsta je zamrznil članstvo nekaterih ustanoviteljev in voditeljev gibanja (to so Sandro Gombač, Vito Potenza, Adriano Ciacchi in Paola Rocco), medtem ko je odgovornega za varnost Alessandra Gottija zaradi izrečenih težkih kritik dokončno izključil.

»Čistke«, ki je odraz notranjih razhajanj, marsikdo ni prebavil. Na Giurastanteja letijo očitki, da ravna samovoljno in da ni transparenten. Člani so kritični tudi do njegovega mentorja (še iz časov organizacije Greenaction Transnational) Paola G. Parovela, ki s svojim tednikom La Voce di Trieste narekuje ideološke smernice. Parovel med drugim zastopa stališče, ki ga je za svojega vzel Giurastante (nakar je postalo uradno stališče gibanja), da Svobodni Trst nima kaj iskati v coni B, torej na slovenskem in hrvaškem ozemlju do reke Mirne, češ da je bilo tisto vprašanje dokončno rešeno leta 1991. Ko je mednarodna skupnost priznala samostojno Slovenijo in Hrvaško ter njune meje, naj bi cona B prenehala obstajati. Svobodni Trst naj bi se torej zavzemal za polovično mikro državo - samo za cono A STO. (Tudi v tem je nekaj protislovnega, saj se meje med nekdanjima conama ne skladajo povsem z današnjo italijansko-slovensko mejo, ki so jo določili z londonskim memorandumom in zapečatili z osimskimi sporazumi. Današnje meje tržaške pokrajine so torej oblikovali sporazumi, ki so za privržence STO neveljavni, zato bi moral Svobodni Trst po logiki zahtevati tudi delček ozemlja, ki je bil nekoč v coni A in je danes v Sloveniji - npr. Hrvatine.) Z »opustitvijo« cone B se nekateri člani vsekakor ne strinjajo (med drugimi »izobčeni« Sandro Gombač), tako da je tudi uradna linija gibanja glede tega ključnega vprašanja še nekoliko meglena.

Na spletu so se nekatere kritike sprevrgle v besedne napade, Giurastante je nekatere razgreteže menda že prijavil. Njega in Parovela v najboljšem primeru primerjajo s parom Beppe Grillo-Casaleggio, v smislu, da odločata sama: eden iz ospredja, drugi iz ozadja. Za druge naj bi predsednik ravnal preprosto kot diktator. Giurastanteja je po drugi strani zmotilo dejstvo, da so se nekateri somišljeniki kljub izrecni prepovedi udeležili manifestacije za neodvisnost Veneta v Benetkah: v to zadevo se Svobodni Trst noče vmešavati.

Posebno poglavje predstavljajo »slikoviti« Giurastantejevi varnostniki oz. telesni stražarji pod vodstvom Alessandra Gottija. To je trener tajskega boksa, ki je pred leti okusil zapor, nazadnje pa je novačil ljubitelje borilnih veščin in z njimi sestavil obsežno (menda 50-člansko) ekipo varnostnikov Svobodnega Trsta - dokler ga niso izključili. V dnevniku Il Piccolo je izjavil, da naj bi bil Giurastante obseden z zarotami in zastrupljeno hrano. Z varnostniki pa je imel marsikdo slabe izkušnje: po pričevanjih, ki jih je Primorski dnevnik nabral med zaposlenimi v mestnih lokalih, so bili možakarji med izvajanjem propagande za STO vsiljivi in grobi. Zgodilo pa se je tudi to, da je najstnik po prepiru pred stojnico Svobodnega Trsta končal v fontani.

Med tistimi, ki imajo zadržke do Giurastantejevega vodenja, so tudi kraški člani

Plakati in transparenti na pročelju lepega Fabianijevega poslopja na Borznem trgu so že dolgo predmet polemik. Stavba je zaščiteni, zato je tožilstvo uvedlo preiskavo, medtem pa so se pojavili še novi predvolilni napisi. Predstavniki WWF Dario Predonzan je pisal spomeniškemumu varstvu.

FOTO DAMJ@N



Svobodnega Trsta. Njihovih izjav še nismo zbrali, slovenski član upravnega odbora gibanja Andrej Rupel pa ni hotel govoriti, ker nima pooblastil. »Vso komunikacijo ima v rokah Giurastante,« je pojasnil. Rupel je samo

potrdil, da ljudje niso zadovoljni s tem, kar se dogaja in razložil, da mora vodstvo gibanja najpozneje do 30. junija sklicati občni zbor, na katerem bodo na dnevnem redu odprta vprašanja.

SLOVENSKI KLUB - V torek predstavitev Branko Soban s knjigo Zločin brez kazni

»Na domačih in tujih 'ministrstvih za resnico' se zlepa ne morejo otresti starih navad in predstav o medijih kot nekakšni podaljšani roki oblasti. Tudi v demokracijah ...« Tako piše v svoji knjigi - izboru najodmevnejših intervjujev, ki jih je z znamenitimi in manj znamenitimi osebnostmi z vsega sveta napisal Delov novinar in zunanjepolitični komentator Branko Soban z naslovom Zločin brez kazni. Knjiga je izšla pred kratkim pri ugledni ljubljanski založbi Sanje, v kratkem pa se napoveduje tudi objava druge knjige s prav tako učinkovitim naslovom Kazen brez zločina.

Knjigo in avtorja bodo v okviru delovanja Slovenskega kluba predstavili v torek, 6. maja, ob 18.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20 - 2. nadstropje), z njim pa se bo pogovarjal novinar in pisatelj Dušan Jelinčič. Izbor 31 intervjujev Delovega novinarja je častivredno dejanje brez primere, sicer pa se je tega zavedalo tudi Društvo novinarjev Slovenije, ki ga je novembra lani odlikovalo z nagrado čuvaj/watchdog za izjemni novinarski dosežek leta. Knjiga Zločin brez kazni ima poveden podnaslov Rusija, islam, Zahod, v njej pa avtor odstira tančico prikritih zgodovinskih dejstev in neomajno plava proti toku prirejenih resnic.

Knjiga Zločin brez kazni zaobjema sogovornike, ki so tako ali drugače pripeti na rusko stvarnost; drugi razdelek se zatrese z balkanskimi tlemi; tretji preudari trke med islamom in Zahodom; četrti, sklepn del pa osvetli turško-kurdske dileme. Tako se je Soban med drugim pogovoril z Nino Hruščev, pravnikinjo nekdanjega ruskega voditelja Nikite Hruščeva, ki je prvi začel sistematično rušiti Stalinov mit, dobitnikom nagrade Saharov Sergejem Kovaljovom, največjim šahi-

Lastnik našel ukradeni skuter

Pred tednom dni so mu neznanci ukradli skuter v Ulici Petronio, v petek pa ga je našel sam. V Ulici Revoltella je opazil skuter, ki je bil na las podoben njegovemu. Ko si ga je pobilje ogledal, je ugotovil, da gre prav za njegovo vozilo. Skuter ni bil poškodovan. Lastnik je poklical policijo, ki je po pregledu potrdila domnevo in vrnila skuter lastniku.

Karabinjerji zalotili tri vinjene voznike

Tržaški karabinjerji so v petek prijavili tri voznike, ki so sedli za volan pod vplivom alkohola. Tržačanoma Z.B. in P.F. (stara sta 29 in 36 let) ter 26-letni hrvaški državljanki S.S. so odvzeli voziško dovoljenje.



Protest proti medijski cenzuri pred sedežem Rai

Tako kot pred vsemi sedeži državne mreže Rai po Italiji so člani Liste Tsipras, ki povezuje razne komponente leve, včeraj protestirali zaradi medijske cenzure tudi pred tržaškim v Ulici Fabio Severo. Zgroženi so nad skupim poročanjem o njih in njihovem delovanju: od 18.marca do 21. aprila so jim namreč na treh glavnih televizijskih mrežah Rai v 17 urah posvečenih politiki posvetili borih 48 sekund.



UL. CUMANO - Predstavitev novega muzejskega pola

Neskončna zgodba muzeja de Henriqueza

14.537 predmetov, od katerih 2.766 kosov orožja, 23.588 fotografij, 287 dnevniških zapisov, 12.000 knjig, 2.600 letakov oziroma posterjev, 470 zemljevidov in topografskih kart, 150 slik in 290 notnih zapisov. Toliko eksponatov bogate dediščine tržaškega raziskovalca in zbiratelja Diega de Henriqueza je bilo doslej katalogiziranih in naj bi našlo ustrezno mesto v novem Mestnem vojnem muzeju za mir v obnovljenih prostorih nekdanje vojašnice v Ulici Cumano. Slovesno naj bi ga odprli 18. junija.

V petek, 2. maja, ravno ob de Henriquezovi 40. obletnici smrti, je občinska uprava priredila srečanje, na katerem je širši javnosti predstavila projekt obnove vojašnice in neskončno zgodbo muzeja, ki mu ni bilo doslej usojeno nastati zagledati luč. Obnovitvena dela so se v vojašnici v Ul. Cumano začela marca 2012 (za skupnih 2 mi-

lijona evrov deželnih prispevkov), zavedala pa so v glavnem tri paviljone, v katere bo postavljena De Henriquezova zbirka v okviru pobud ob letošnji 100-letnici prve svetovne vojne.

O »zelo tržaškem in hkrati zelo evropskem muzeju«, ki bo nedvomno privabil veliko turistov, »saj ga še ni na svetu takega«, so v avditoriju muzeja Revoltella spregovorili občinski odbornik za kulturo Franco Miracco, ravnateljica mestnih muzejev Maria Masau Dan, kustosinja de Henriquezovega muzeja Antonella Cosenzi, arhitekt Paolo Ricci, restavrador Mauro Vita in pa zgodovinar Lucio Fabi. Doslej je bil restavriran le del ogromne de Henriquezove zbirke, ki že od leta 1943 išče primeren dom. Cosenzija je nazorno predstavila začetke raziskovalčeve ljubezni do zbiranja »vojnih talcev« - topov, tankov, granat in podobno. Material, ki ga je začel zbi-

rati v Pivki, so po kapitulaciji Italije prenesli v vilo Basevi v Ul. Besenghi, od tod pa leta 1944 v prostore Sanze pri Sv. Vidu. Po de Henriquezovih neuresničeni sanjah o rimski lokaciji muzeja leta 1960, so devet let pozneje v Trstu ustanovili konzorcij, ki bi upravljal vojni muzej, ki je delno našel mesto v Trebčah, delno v Ul. Gambini. Od tod je romal na Padriče in zatem še v vojašnico Beleno v Ul. Revoltella vse do tiste v Ul. Cumano.

Kot zapisano, bodo junija nared samo trije razstavnih paviljoni, čez šest mesecev pa naj bi se lotili obnove še drugih dveh, tako da naj bi bil de Henriquezov muzej definitivno nared čez poldrugo leto. Projektanti so se odločili, da bodo ohranili industrijski videz zgradb, se pravi ogrinjalo iz betona, jekla in stekla, v katerem bodo restavrirani vojni eksponati zaživi v vsej svoji veličini. (sas)



Mestni vojni muzej za mir bodo slovesno odprli 18. junija

FOTODAMJ@N



SRBSKA SKUPNOST - Včeraj v Trstu

Sprevod in nastop folklornih skupin



Sinoči je 4. mednarodni folklorni festival Preli - prelo v Kulturnem domu ponudil priložnost za poglobljanje medsebojnega poznavanja in utrjevanje sožitja med pripadniki različnih narodov. Vse to v sproščeni in razigrani vzdušju folklornih plesov. Pobudnik večera je bilo Kulturno združenje Srbov v Trstu Pontes-Mostovi, ki je tudi nastopalo s svojo

folklorno skupino tako kot drugo društvo tržaških Srbov Vuk Karadžić. Medse so povabili še druge italijanske, slovenske, hrvaške in makedonske skupine.

Pred večernim nastopom pa so se plesalke, pesalci in godci v pisanem sprevodu sprehodili po mestnem središču od Velikega trga do Sv. Antona novega (na *sliki - Fotodamj@n*).

SVETOIVANSKI PARK - Obisk rožnika s 3000 vrst vrtnic

V omamnem objemu

Na sprehod s krajinskim arhitektom Vladimirjem Vremcem - Iskanje prostovoljcev za nego rožnika

V svetoivanskem rožniku se je včeraj dopoldne, kislemu vremenu navkljub, zbralo nekaj ljubiteljev vrtnic in rož nasploh. Na vodeni ogled mimo več tisoč vrst vrtnic je obiskovalce pospremil krajinski arhitekt z Opčin Vladimir Vremec, ki je med drugim uredil park nekdanje psihiatrične bolnišnice pri Sv. Ivanu, zlasti zbirko vrtnic.

Tržaško društvo Trieste altruista, ki deluje na področju prostovoljnega dela na različnih področjih, je namreč priredilo ogled, s katerim želi privabiti prostovoljce k sodelovanju pri vzdrževanju rožnika. Vrtnice potrebujejo namreč precej nege skozi vse leto, tako da je vsaka pomoč dobrodošla, nam je povedal Vremec in ocenil, da gre hkrati za zelo koristno pridobivanje izkušenj in spoznavanje 3000 različnih vrst vrtnic. V rožniku je ravno tačas največ dela, saj je treba očistiti odcvetele cvetove. Zaupal nam je, da je bilo ob samem odprtju rožnika precej več zanimanja za vrtnice, ki pa je potem nekoliko tonilo; sam pa je vselej pripravljen deliti svoje znanje s komerkoli.

Svetoivanski rožnik obišče vsako leto precej turistov, maja bodo prišli



Vladimir Vremec med svetoivanskimi vrtnicami

FOTODAMJ@N

navdušenci iz Urugvaja, slovenski »vrtničarji« pa so po Vremčevih besedah dejansko tu doma. Podobne vodene ogledne bodo v maju prirejali vsak petek ob 15. uri (do 17. ure). Namen teh srečanj je namreč vključiti v rožnik čim več ljudi, navdušencev, da bi poskrbe-

li za čim boljši videz parka. Vremec nam je zaupal, da sponzorjev namreč ni in da morajo sami skrbeti zanj. K sodelovanju je povabil tudi mlade, ki se zanimajo za poklic vrtnarja. »Pridobili bi lahko temeljito znanje in koristne izkušnje.« (sas)

ONLUS
DORČE
SARDOČ
Sklad | Fondazione



S prispevkom »petih tisočink« davka Irpef lahko pomagaš slovenski ustanovi...

OBRAZEC 730-1 dohodke

Scheda per la scelta della destinazione dell'8 per mille dell'IRPEF e del 5 per mille dell'IRPEF (Circuito di scelta nominale con il 5 per mille della IRPEF in più tassa IRPEF)

CONTRIBUENTE - ZAVEZANEC

DATA INDIRIZZO (Cognome, Nome, Indirizzo, Città, Prov., CAP)

SCelta PER LA DESTINAZIONE DEL CINQUE PER MILLE DELL'IRPEF (in caso di scelta FIRMARE IN UNO degli spazi sottostanti)

91013840318

KMEČKA
associazione agricoltori
ZVEZA

Letošnjih »pet tisočink« davka na dohodke fizičnih oseb (IRPEF) lahko namenite Skladu Dorče Sardoč, ki podeljuje štipendije zaslužnim in manj premožnim slovenskim študentom. Od ustanovitve prejema štipendije Sklada Dorče Sardoč tudi učenci dvojezične šole v Špetru.

KZ - Zeleni sistem, referenčno podjetje za izpolnjevanje prijave dohodkov in zbiranja prispevka 5 tisočink.

Vsem, ki bodo 5 tisočink namenili skladu, bo KZ priznavala popust pri izpolnjevanju obrazca 730.

Gorica
Korzo Verdi 51
tel. 0481 82570
fax 0481 549824

Trst
ul. Ghega 2
tel. 040 362941
fax 040 361389

Čedad
ul. Manzoni 31
tel./fax 0432 703119

Davčna številka Sklada Dorče Sardoč je: 91013840318



DEVIN-NABREŽINA - Odobren je bil na sredini seji

Pravilnik za zaščito pravic davkoplačevalcev

Devinsko-nabrežinska občina ima svoj pravilnik o izvajanju statuta pravic davčnih zavezanec. Na sredini seji jo je odobril občinski svet z glasovi vseh svetnikov z izjemo predstavnice Občanskega projekta za Devin-Nabrežino Silvie Iurman Bencich, ki se je vzdržala.

Pravilnik prinaša jasne in točne norme za zaščito davkoplačevalcev, ščiti prozornost in ponuja občanom jasen vpogled v delovanje tistih občinskih struktur, ki imajo opravka z davki, je uvodoma poudaril občinski odbornik za davke Lorenzo Corigliano. Omenil je, da je pravilnik o zaščiti davkoplačevalcev predvidel že državni zakon iz leta 2000, in s tem posredno iznesel dvojno kritiko desnosredinski opoziciji. Prvič: deset let je upravljala občino, a ga ni bila sposobna pripraviti in odobriti. Drugič: na sredini seji je skušala s posegom nekdanje odbornice za davke, svetnice Forze Italia Daniele Pallotta zadevo preložiti na poznejši datum, češ da bi bilo potrebno besedilo bolje uskladiti, a namera ji ni uspela, ker je levosredinska večina predlog zavrnila.

V razpravi je svetnica Demokratske stranke Mariza Škerk ocenila, da je bil pravil-



Lorenzo Corigliano

nik za zaščito davkoplačevalcev izdelan in dan v presojo občinske skupščine ob pravem času. Kajti: v občini se okrog davkov zadnje čase dogajajo »čudne stvari«. »Davčni urad ni funkcioniral tako, kot bi moral. Številni občani so prejeli čudna izplačila, pozive z zgrešenimi zneski. Potem se je v zadevo vpletla še Equitalia. Po reorganizaciji občinskih služb de-



Mariza Škerk

lujejo v davčnem uradu novi uslužbenci; upati je, da bo sedaj boljše,« je zaezela svetnica Škerk, ki je nadalje omenila, da »nekateri plačujejo, drugi ne,« pravilnik je zato »potrben za občane in za občino, da bo na tem področju delovala boljše.«

Corigliano je nakazal nekaj praktičnih novosti, ki jih uvaja pravilnik. Na primer: po-

vračila bodo odslej normirana, prav tako plačevanje na obroke.

Svetnik DS Roberto Gotter je opozoril na težave, ki jih povzročajo vedno novi davki, ter izrecno omenil davke Imu, Tasi, Tari. Če bo zakonodajalec nadaljeval po tej poti, bo treba pripraviti vedno nove pravilnike, je menil. Nekdanji župan Giorgio Ret (Lista Ret) je ocenil, da je »pravilnik absolutno neobhodno potreben,« a da gre za »zelo zapletene zadeve.«

Vodja Liste Kukanja Walter Ulcigrai je spomnil, da je občinska uprava konec lanskega leta zaključila »sodelovanje« z izterjevalnico Equitalia, s katero nima sedaj več opravka, z izjemo zapoznelih računov za leta 2006, 2007 in 2008.

Svetnica Iurman Bencich se ni strinjala z njegovimi izjavami, ker naj bi Equitalia še vedno pošiljala račune občanom, in sicer za poravnava davka Tares za leto 2011.

Prav zaradi tega se je odločila, da ne bo podprla sklepa o pravilniku za zaščito pravic davčnih zavezanec, ter se je pri glasovanju vzdržala.

M.K.

V torek okrogla miza Jadran 10 let kasneje

Združenje Marevivo v sodelovanju s Skupino 85 in Primorskim dnevnikom prireja v torek, 6. maja, ob 18. uri v dvorani Vis a Vis Grand Hotelu Duchi d'Aosta (Trg Squero vecchio 1) srečanje Jadran je eden, deset let kasneje - morje, kot ga vidijo ... Livio Jakomin in Franco Juri v pogovoru z Dušanom Kalcem in Marinom Voccijem.

Letos poteka desetletnica vstopa Slovenije v Evropsko unijo z začetkom procesa, ki je lani privedel tudi bližnjo Hrvaško v EU ter spet združil kraje ob Jadranu. O svojih pogledih na jadranski svet in o tem, kako so se spremenile dinamike med državami, bosta govorila Livio Jakomin, zadnji generalni konzul Jugoslavije v Trstu in avtor knjige »Na meji - Sul confine« in Franco Juri, nekdanji podminister in veleposlanik Republike Slovenije v Španiji in sedani ravnatelj Pomorskega muzeja Sergej Mašera v Piranu; razpravljala bosta o bodočih perspektivah skupnega morja.

Razstava Utrip gozda in zanimivosti kraške narave

Tudi danes bo od 9. do 17. ure odprt Naravoslovni didaktični center deželne gozdne uprave v Bazovici. Na ogled je stalna razstava o kraški naravi, ki jo obiskovalec lahko tudi samostojno spozna preko brezplačnega zvočnega vodnika in naravnih zvokov, pristnih vonjav in lepo opremljenih dvoran. V centru trenutno razstavlja Giorgio Burgnich »Utrip gozda«, ki ponuja obiskovalcem umetnine iz lesa izdelbenih in mojstrsko poslikanih živali; v terarije na vrtu pa so se vrstile kače - dva modrasa in dva goža. Ob tej priložnosti opozarjajo, da bo center odprt tudi v soboto, 10. maja, od 10. do 18. ure v sklopu Open Day. Vstop je prost.

Romarski izlet na Štajersko

Župnija Prosek prireja v soboto, 10. maja, romarski izlet na Štajersko. V Petrovčah bodo imeli sv. mašo s spoznavanjem kraja. V okolici si bodo ogledali kmetijo, kjer bo možnost nakupa mlečnih in ostalih domačih bioloških izdelkov; v Vranskem bo kosilo in ogled razstave vezenin. Obiskali bodo tudi goro Oljko, kjer je cerkva, planinski dom in čudovit razgled po Savinjski dolini. Odhod s Trga Oberdan ob 7. uri, iz Sosljana ob 7.15, Nabrežine 7.20, Križa 7.25, Proseka 7.30, Opčin ob 7.45. Povratek okvirno ob 20.30. Za informacije in prijave: tel. 3479322123 ali 3401395070.

Dan sodobnih tehnologij

Jutrišnji dan bo po vsej deželi FJK minil v znamenju t.i. D-Day oz. Digital Day. Pobuda želi namreč približati sodobne tehnologije vsem državljanom (tudi starejšim), podjetnikom in javnim upraviteljem. Pri nas naj bi zaživelo nad 100 digitalnih dogodkov. Znanstveni imaginarij bo jutri brezplačno odprt od 18. do 22. ure, ko bo celo mogoče skenirati oz. preslikati telo v 3D tehniki. Znanstveni park Area Science Park pa se bo posvetil t.i. cloud computingu oz. računalništvu v oblaku: ob 11. uri bo v kongresnem centru beseda tekla o prednostih za mala in srednja podjetja, ob 14.30 pa o komunikaciji med računalnikom in človekom. Mednarodni dom žensk bo poskrbel za predstavitev digitalne agende oz. kako koristiti vse spletne storitve javnih in zasebnih uprav ter kako upravljati profil v socialnih skupnostih (udeležbo potrdite na tel. 040568476 oz. segreteria@casainternazionale-donnetrieste.org).

Majenca

v Dolini od 8. do 13. maja

Četrtek, 8. maja: 16.00 – Odprtje kioskov, gasilske igre za otroke, postavljanje "drevesa otrokovih pravic" Unicef; **18.00-22.00** – Ljudsko ocenjevanje vin na Gorici; **19.00** – Odprtje razstave Danile Tuljak-Bandi "Zvestoba koreninam" na domačiji Bandi ob glasbeni točki harmonikaša Andreja Bachija iz razreda Claudia Furlana; **19.30** – Odprtje likovne razstave Matjaža Hmeljaka in Dunje Jogan iz Društva za umetnost Kons "Pomladne pravljice" v cerkvi sv. Martina

Petek, 9. maja: 18.00 – Odprtje kioskov; **19.00** – Odprtje razstave "Podeželjska arhitektura v Dolini" v galeriji Torkla ob glasbeni točki kitarista Gabrijela Žetko iz razreda Marka Ferija; **19.30** – Odprtje razstave domačih likovnikov v dvorani SKD Valentin Vodnik ob glasbeni točki pianistov Erika Macorja in Kristine Vizintin iz razreda Nede Sancin; **21.00** – Ples s **Sardoni barcolani vivi** in **Mitiche pirie**

Sobota, 10. maja: 17.00 – Odprtje kioskov; **17.30** – Parada starodobnih vozil društva Adria Classic Koper; **18.30** – Nagrajevanje 58. Občinske razstave vin in 17. Občinske razstave ekstradeviškega oljčnega olja z glasbeno točko Pihalnega orkestra Breg; od **20.30** dalje – Slovesno postavljanje maja, večer bodo popestrili "Sobri per caso"

Nedelja, 11. maja: 17.00 – Odprtje kioskov; **17.30** – Nastop Pihalnega orkestra Kmečka godba iz Pernic; **18.30** – Nastop folklorne skupine SKUD Pontes-Mostovi; **19.30** – Prihod parterjev in parter na Gorico; **20.00** – Ples z ansambлом **Primorski fantje**

Ponedeljek, 12. maja: 18.00 – Odprtje kioskov; **19.30** – Nastop otroške plesne skupine in skupine jazz baleta SKD F. Prešeren iz Boljunca; **21.00** – Ples s skupinama **The Beatles Family** in **Ansambel Nebojsega**

Torek, 13. maja: 18.00 – Odprtje kioskov in podiranje "drevesa otrokovih pravic" Unicef; **18.00** – Nastop Pihalnega orkestra Breg; **19.30** – Slovesno podiranje maja

58. Občinska razstava vin - 17. Občinska razstava ekstra-deviškega oljčnega olja - v sodelovanju z Občino Dolina, SKD Valentin Vodnik in ZPG Breg



www.majenca.com

majski piknik z **MODRIJANI** Ans. Nebojsega Navihani Lisjaki

nedelja, 4. maj 2014 **BRIŠČIKI** prireditveni prostor s šotorom ob 15.00 odprtje kioskov ob 16.00 začetek glasbenega programa

VSTOP PROST

POGREBNO PODJETJE

San Giusto
Lipa

V trenutku

žalosti...

v ljubeznost

...in tradicija

OPČINE - Proseška Ulica 18
TRST - Ul. Torre Bianca 37/a
TRŽIČ - Ul. San Polo 83, Zelena številka: 800 860 020

Na razpolago za prevoze pokojnikov iz bivališča ali doma starejših občanov.

ZELENA ŠTEVILKA (800 833 233)

Tel. 345 2355013

Nudimo še pomoč pri dedovanju in pokojninah
PRIDEMO TUDI NA DOM!



ŠOLSTVO - Lepa doživetja in koristne izkušnje na šolski ekskurziji

Dijaki zavoda Stefan na šoli z ruskim učnim jezikom v Tallinnu

Dijaki četrtega in petega razreda mehanskega oddelka izobraževalnega zavoda Jožef Stefan iz Trsta in profesorja Marko Emili in Irena Milanič so od 18. do 25. marca bili na šolski ekskurziji v estonski prestolnici Tallinn.

V sklopu širšega projekta izmenjav so dijaki Jožefa Stefana veliko časa preželi na šoli Lasnamäe School of Mechanics in se seznanili z estonskim šolskim sistemom. Lasnamäe School of Mechanics je šola z ruskim učnim jezikom, saj v tej deželi živi obsežna ruska manjšina. V spremstvu predstojnikov oddelkov in profesorjev so si dijaki najprej ogledali moderno opremljeno šolo in obiskali obsežne laboratorije mehanike, varjenja, avtomatizacije, avtodiagnostike, avtokleparstva, elektronike, kot tudi gradbeništva in risanja. Nato so sami dijaki pripravili in podali svojim estonskim vrstnikom svoje predstavitev o šoli Stefan, o Trstu in njegovi bližnji in širši okolici. Pripovedovali so o pustu, kraški ohceti ter predstavili najrazličnejše zanimivosti. Popoldne so se skupaj z estonskimi dijaki podali na interaktivno raziskovanje Tallinna in po skupinah odkrivali njegovo dobro ohranjeno srednjeveško jedro. Zvečer je sledila medetnična ruska/italijanska/slovenska in estonska večerja, ki so jo pripravili v mešanih skupinah skupaj s profesorji in se tako ob druženju še bolje spoznali. Naslednjega dne so najprej poslušali predstavitev o evropskih programih za mlade, nato so imeli praktične vaje iz varjenja. Zvečer pa so se v snežnem meteu odpravili na športno srečanje z estonsko/ruskimi dija-



Multietnična večerja

ki in profesorji, v sklopu katerega so spoznavali prvine japonske borilne veščine kenda. Četrtek in petek so dijaki preželi na šoli, kjer so nadaljevali s tečajem varjenja in z navdušenjem sledili tečaju avtomatizacije in robotike.

V soboto, 21. marca, so si dijaki Stefana skupaj z estonskimi dijaki ogledali mesto Helsinki in njegove zanimivosti. Po dveurni vožnji s trajektom iz Tallinna v Helsinki so v prelepem sončnem dnevu prispeli na festival ulične hrane v mestnem predelu Tori Quarters. Ogledali so si pravoslavno in luteransko katedralo ter zelo značilno in moderno cerkev v kamnu. Dijake je zelo pritegnil tudi razgled iz 14. nadstropja hotela Torni, ki je znan po razgledu na celo mesto iz samega ... stranišča! Dan je nadaljeval s sprehodom po parku ob morju do spomenika, ki je posvečen skladatelju Sibeliusu.

V nedeljo so se dijaki udeležili vodnega mestnega sprehoda po srednjeveškem delu mesta Tallinn, ki je od leta 1997 pod zaščito UNESCO. Ironična vodička je v zelo prijetni angleščini opisala vse skrivnosti tega mesta od srednjeveških bitk do anekdot o KGBju. Po kosilu so se dijaki odpravili v pomorski muzej, kjer so lahko doživeli življenje v podmornici iz predvojnega obdobja, ki so jo uporabljali celih 75 let. Muzej je gostil tudi posebno in interaktivno razstavo o Titanicu.

V ponedeljek so si po ogledu znane tovarne aerogeneratorjev Abb, privoščili obisk term Kalev spa, zvečer pa druženje ob igranju bowlinga z dijaki tallinske šole

le. V torek je že nastopil dan slovesa s srečanjem na šoli z ravnateljem Dimitrijem Koromnovem. Pri tem so si dijaki zaželeli, da bi še enkrat šli v laboratorij pnevmatike, kjer so prisostvovali praktičnemu prikazu programiranega procesa avtomatizacije. Nato so se še zadnjič sprehodili po tallinskih srednjeveških ulicah, ogledali pa so si tudi srednjeveški stolp, kjer je stalna razstava o zgodovini pomorstva ter trenutna razstava estonske odprave na severni tečaj. Na letališče so jih pospremili nekateri profesorji in dijaki, ki bodo že konec letošnjega aprila prispeli v Trst, kjer bodo en teden preželi na šoli, tri tedne pa na delovni praksi v tukajšnjih podjetjih.

Nekaj vtisov dijakov

Peter Sosič: Osemndnevni izlet v Tallinn in Helsinki mi je bil zelo všeč, saj je bilo enkratno. V primerjavi z ostalimi izletmi, je bil ta nedvomno nekaj posebnega. Poleg običajnega ogleda muzejev, smo imeli stik s sovrstniki iz Estonije. V teh dneh sem spoznal veliko zanimivih ljudi, s katerimi sem veliko komuniciral. Spoznal sem njihovo mišljenje in njihova prepričanja, ter prišel do zaključka, da je ključ vsega tega dobro poznavanje angleškega jezika. S poznavanjem angleščine lahko človek komunicira z vsemi ne glede na materin jezik sogovorca. To se mi zdi zelo lepa stvar, saj je spoznavanje novih ljudi in držav ključne važnosti pri rasti vsake osebe. Poleg vseh aktivnosti nam je naša koordinatori- ca Natalija predstavila zelo zanimiv pro-



Avtomatizacija



Kendo



Priprava večerje



Skupni večer

gram za študente, ki želijo iti v tujino, Erasmus+ program, ki me je zelo pritegnil in katerega se bom udeležil.

Martin Milič: Osemndnevno potovanje je steklo vse kot po olju, izmenjava je bila brezhibno organizirana, program pester in zanimiv. Najbolj mi je bilo všeč sprehod po Tallinnu, spoznavanje tamkajšnje kulture in novih ljudi. Taka potovanja se mi zdijo izredno zanimiva in prijetna, saj niso osnovana le turistično, ampak človeka celotno obogatijo.

Igor Carli: Najbolj mi je bil všeč tečaj varjenja, vodil ga je estonski profesor. Varili smo tudi v sodobno opremljenih laboratorijih s tehnologijo MAG.

Federico Bole: Med poučno ekskurzijo v Tallinnu sem se poglobil v tam-

kajšnji način življenja in se seznanil z navadami. Zelo mi je bilo všeč staro mestno jedro, ki ga krasijo srednjeveške stavbe, mesto obdaja slikovito srednjeveško obzidje. Ozke ulice je prekrival rahel sneg in ovil vse v belo.

Erik Mozan: Osemndnevni izlet v Tallinn mi bo ostal v spominu zaradi lekcije kenda. To je simulacija japonskega dvoboja z lesenimi katanami. Naučil sem se različnih tehnik napadanja in obrambe. Učitelj kenda nam je simpatično obrazložil celotno filozofijo te borilne discipline. Zelo sem zadovoljen s celotno ekskurzijo v Estonijo, saj sem spoznal mnogo ljudi in potoval v državo, v katero bi se sam ne podal.

Sandi Versa: Večdnevni izlet v Tallinn se je pričel s spoznavanjem dijakov strokovne šole v Tallinnu, ki so nas spremljali pri vsaki aktivnosti. Mi pa smo multimedialno predstavili našo šolo, šolski sistem, Trst z okolico in seveda tudi naše navade, praznike in hrano. Na šoli smo opravili tečaj varjenja s profesorjem Andrejem in tečaj PLCja s profesorjem Edvardom, ki sta bila jeseni gosta naše šole. Tečaj varjenja je najprej potekal v razredu s teoretičnimi lekcijami, nato z demonstracijo v dobro opremljenem laboratoriju. Na koncu pa smo tudi sami varili s tehnologijo MAG. V laboratoriju pnevmatike pa smo v teku enega jutra s pomočjo profesorja Edvarda opravili zahtevnejšo vajo: najprej smo načrtali sistem, ki ločuje plastične in kovinske odpadke, nato smo na računalniku napisali ukaze PLC programa, na koncu pa smo realno preverili delovanje sistema. Oba tečaja sta nas zelo obogatila, saj smo se soočali predvsem z izjemnimi laboratoriji, ki so za naše pojme šole prava redkost.

Tomaž Milič: V sklopu večdnevne izleta smo ponedeljek posvetili ogledu tovarne svetovno znane znamke ABB, kjer izdelujejo električne generatorje za dizelske motorje in za aerogeneratorje zadnje generacije. Presenetila me je velikost generatorjev in natančnost izdelave. Popoldne pa smo se razvedrili v bazenih in prvič poskusili finsko savno.

Povratni obisk

V nedeljo, 27. aprila, je že nastopil drugi del izmenjave, ko so v goste prišli štirje dijaki iz Tallinske mehanske šole z ruskim učnim jezikom. Aleksej, Vladislav, Ivan in Jevgenij prvi teden obiska preživljajo na šoli Stefan, kjer so se vključili v pouk tako tehničnih kot splošnih predmetov, imeli pa bodo tudi dvajseturni intenzivni tečaj italijanskega jezika. Drugi, tretji in četrti teden pa bodo opravljali delovno prakso v podjetju Wärtsilä, ki se bo odvijala v sklopu evropskega projekta Leonardo.



Skupinska slika dijakov zavoda Stefan in TLMK

MILAN - «I giovani e le scienze»

Trije dijaki Stefana na državnem izboru

Od minulega petka do jutri bodo trije dijaki petega letnika državnega izobraževalnega zavoda Jožefa Stefana sodelovali na državnem tekmovanju I giovani e le scienze (Mladi in znanost) v Milanu v organizaciji zveze znanstvenih in tehniških združenj Fast in pod pokroviteljstvom Evropske komisije.

Na to tekmovanje so se prebili z originalnim bioreaktorjem, ki so ga sami zasnovali in zgradili, v katerem so iz mikroalg že pridobili biogorivo. V sodelovanju z inštitutom OGS iz Trsta je dijak biokemijske smeri Mirko Juretič najprej na podlagi empirične raziskave preiskal najboljše pogoje, da je spodbudil gojišče mikroalg in sicer z uporabo raztopine, kjer je simuliral zoološke odpadke.

Njegova sošolca mehanske smeri Martin Milič in elektronske smeri Henrik Sturman pa sta zasnovala in zgradila originalni bioreaktor tudi z uporabo recikliranega materiala in katerega uravnava preko senzorjev za svetlobo in temperaturo mikroprocesor Arduino.

Letos na šoli Stefan nad znanstvenim poizkusom posebno ponosni, saj udejanja multidisciplinarni pristop, ki je dandanes ključnega pomena v znanosti. Hkrati se raziskava uvršča v sam vrh tovrstnih študij, in sicer v t.i. drugo generacijo biogoriv, ki v zadnjih letih po svetu vzbuja veliko zanimanja in poskusov za razvoj obnovljivih biogoriv, ki bi zmanjšala našo odvisnost od nafte in bi bila skladna z vodili trajnostnega razvoja.



GORIŠKA - Priseljevanje je izziv in vir demografske vitalnosti

Kriza ni zaustavila priliva priseljencev

Tržič je daleč najbolj »mednarodno« mesto v goriški pokrajini. Visoko število priseljencev je vir izzivov in pogosto tudi integracijskih težav, hkrati pa daje mestu demografsko vitalnost, ki je druga mesta na Goriškem ne premorejo. To izhaja tudi iz zadnjih podatkov o tržiškem prebivalstvu, po katerih je gospodarska kriza nekoliko upočasnila pojav priseljevanja v Tržič, a ga ni zaustavila.

Konec februarja je občina štela 27.888 prebivalcev, med temi pa je bilo 5.157 tujih državljanov. Delež priseljencev, ki prihajajo tako iz držav Evropske unije kot iz drugih držav in celin, je torej 18,5-odstoten, kar je približno en odstotek več kot ob koncu leta 2012. Med letoma 2012 in 2013 so v Tržiču zabeležili pozitiven selitveni saldo (prirastek je 285 oz. 6 odstotkov), ki pa je bil rahlo nižji od tistega, ki so ga zabeležili med leti 2011 in 2012 (8,6 odstotka).

Priseljevanje je torej v Tržiču strukturni pojav, ki zahteva seveda strukturne odgovore in rešitve. To je tudi zaključek študije »Dalle discriminazioni ai diritti«, ki jo je na državni ravni izdelal študijski center Idos/Immigrazione v sodelovanju z ustanovo Unar in ki potrjuje, da so selitveni tokovi v Italiji v glavnem povezani z delom.

Skoraj vsak peti prebivalec Tržiča je torej tuj državljan. Migracijski saldo ostaja pozitiven, spreminjajo pa se razmerja: tokovi priseljencev iz držav izven EU se manjšajo, narašča pa število priseljencev iz drugih italijanskih dežel. Po letih 2010 in 2011, v katerih se je iz Tržiča izselilo več ljudi, kot se jih je vanj preselilo, se je trend spremenil: leta 2012 in 2013 je bil saldo pozitivnejši od tistega, ki so ga zabeležili leta 2009, ko je italijansko gospodarstvo zajela kriza.

Zadnji demografski podatki ne nazadnje kažejo, da postaja Tržič vedno bolj »delavsko« mesto. Kot so večkrat ugotavljali med razpravami v tržiškem občinskem svetu in izven njega, je to posledica razvojnega modela, ki je na tržiškem območju privilegiral industrijo in prevoze, ni pa bil pozoren do profesionalne rasti in storitev.

Hkrati se vedno več »avtohtonih« Tržičanov seli v Trst ali druge občine goriške pokrajine. Množična prisotnost tujcev namreč postavlja Tržič pred velike izzive in težave, saj integracija ni enostaven postopek. Največ priseljencev prihaja iz Bangladeša: ob koncu leta 2011 jih je bilo 1556, ob koncu leta 2012 pa 1706, kar pomeni 6,1 odstotka vseh prebivalcev. Na drugem mestu so Romuni, za njimi pa priseljenci iz držav bivše Jugoslavije. Največ je Hrvatov, državljancev Bosne in Hercegovine in Makedoncev, sledijo pa Srbi, državljani Kosova in Slovenije.

Med najbolj zastopanimi državami sta Albanija in Ukrajina. Levji delež ukrajinske skupnosti predstavljajo ženske, ki so v Tržiču zaposlene kot družinske negovalke. Večina moških priseljencev pa se zaposli pri podjetjih, ki izvajajo podizvajalska dela v ladjedelnici. Družba Fincantieri ima okrog 1700 delavcev, okrog tri tisoč pa je zaposlenih pri podizvajalcih, ki jih je preko 300. Tudi v tem sektorju je kriza imela hude posledice: od decembra so denimo vključili v program mobilnosti 47 delavcev podjetja Eurogroup in okrog 30 delavcev podjetja Beraud Mare, v še slabšem položaju pa je 40 delavcev podizvajalskih podjetij ISO.C in SCE, ki sta bili vpleteni v preiskavo o izkoriščanju delavcev »Freework 2«. Namesto njih so v Tržič prišli delat delavci druge družbe iz Neaplja, ki so ji zaupali nekaj podizvajalskih del.



V tržiški Ulici Sant'Amrogio

BONAVENTURA

TRŽIČ

Korzo in trg zaprta

Korzo Popolo in severni del Trga Republike v Tržiču bosta prihodnji teden zaprta za promet. V obnovljeni ulici, ki so jo odprli pred približno enim letom, bodo nameščeni namestiti novo urbano opremo, s katero bo njen videz še bolj sodoben in privlačen. Od ponedeljka, 5. maja, bosta na Korzu Popolo veljali prepovedi vožnje in parkiranja: izjema bodo lahko le stanovalci in trgovci. Spremembe v prometni ureditvi bodo med nameščanjem opreme na Korzu uvedli tudi na odseku Ulice S. Francesco med Ulico Plinio in Trgom Republike in v Ulici Desena, ki bosta zaprta za promet (izjema bodo stanovalci, dobavitelji trgovin, reševalna vozila, sile javnega reda, vozila za čiščenje cest in odvoz odpadkov, ipd.). Dela na Korzu Popolo bodo predvidoma trajala osem dni.

VILEŠ - Podjetje Edilfognature demonstrira pred centrom Tiare

Na prepihu 47 delavcev

»Dolžni so nam 1.400.000 evrov« - V okviru programskega dogovora z deželo so uredili tudi breg reke Ter

Pred vhom bodo ostali, dokler ne bodo prejeli odgovora in plačila za opravljeno delo. Tako napovedujejo delavci podjetja Edilfognature iz Gradišča, ki so se včeraj zbrali pred nakupovalnim centrom Tiare Shopping v Vilešu, pri gradnji katerega so sodelovali s številnimi drugimi podizvajalci iz raznih dežel. Le-ti so množično in glasno demonstracijo že priredili 5. aprila, zdaj pa se je za »protestni tabor« odločilo še podjetje Edilfognature.

»Demonstrirali bomo, dokler nas ne bodo uslišali. Protest bo potekal mirno, saj ne nameravamo ovirati dela trgovin, ki se morajo tako ali drugače že spopadati s krizo. Po drugi strani pa želimo, da bi javnost spoznala, v kakšnih težavah smo,« je povedal svetovalac podjetja Edilfognature Beppino Zoppoloto in izpostavil, da bi moralo omenjeno podjetje za dela, ki jih je opravilo med gradnjo nakupovalnega središča v Vilešu, prejeti še 1.400.000 evrov. »Podjetje ima 47 delavcev, ki so bili dva meseca v dopolnilni blagajni. Če ne bo prejelo plačila, tvega propad, delavci pa odslovitev,« je poudaril Zoppoloto. Kot za ostale podizvajalce tudi v primeru podjetja Edilfognature ni jasno, kdo je njegov dolжник in kje se je veriga plačil prekinila. Po Zoppolotovih besedah so nekatera dela izpeljali v okviru pogodbe s podjetjem Fogliata, »zanje pa bi moralo po postopku »pasivnega pooblastila« plačati neposredno podjetje Villess Shopping Centre (VSC)«, druga dela - ureditev brega reke Ter - pa so opravili v okviru programskega dogovora med deželo FJK in družbo Arco. »Samo za ureditev brega bi morali prejeti okrog 450.000 evrov. Menimo, da bi dežela ne smela samo preverjati, ali so bila dela opravljena, zanimati bi jo moralo tudi, ali je bil izvajalec plačan,« je povedal Zoppoloto.

Iz družbe VSC, ki je lastnik centra Tiare, so že večkrat sporočili, da nimajo nikakršne odgovornosti. Pojasnili so, da so izpolni-



Protestniki so pred center Tiare prišli s transparentom in tovornimi vozili BUMBACA

li vse pogodbene obveznosti do družbe Arco, ki je bila poverjena, da zgradi in izroči center Tiare naročniku, in da so opravili vsa plačila neposredno tej družbi ali pa preko »pasivnega pooblastila«. »Za postopek »pasivnega pooblastila« se je VSC odločila zato, da bi zagotovila pravilno plačevanje podizvajalskih podjetij, seveda vedno v mejah zneska, ki ga je bila dolžna družbi Arco. S tem postopkom pa ni bila sprejeta nobena obveza do podizvajalcev; posledično VSC ne more odgovarjati za pogodbe, ki so jih sklenili tretji subjekti,« pravijo pri družbi VSC, vsako odgovornost pa zavračata tudi družba Arco in družba IKEA Italia Retail, ki je lastnica trgovine IKEA in ni bila soudeležena pri projektu nakupovalnega centra Tiare. (Ale)

GORICA - Ovadba Vinjen voznik vijugal po Korzu

42-letnik »napihal« 2,4 g/l alkohola

Zaradi vožnje pod vplivom alkohola si je ovadbo nakopal Goričan, ki je v minulih dneh pregloboko pogledal v kozarec in nato sedel za volan.

Karabinjerji so se med nočno nadzorno akcijo peljali po Korzu Italia, kjer so opazili avtomobil znamke Toyota, ki je peljal v nasprotni smeri. Ob tem, da je vijugal po cesti in je večkrat zapeljal na nasprotni vozni pas, je voznik vozil tudi v ugašenimi lučmi, zato je zase in za ostale udeležence v prometu predstavljal še večjo nevarnost.

Karabinjerji so avtomobil nemudoma ustavili in pregledali voznikove dokumente. 42-letnik, ki stanuje v goriški občini, je bil vidno vinjen: izdali so ga zadah po alkoholu, rdeče oči in zapletajoč govor, ko je izstopil iz avtomobila pa se je komaj držal pokonci.

Preizkus alkoholiziranosti je potrdil, da je moški, preden je sedel za volan, globoko pogledal v kozarec. Rezultat alkotesta je namreč pokazal preko 2,4 grama alkohola v litru krvi, kar je zelo visoka stopnja alkoholiziranosti, saj je dovoljeni prag 0,5 grama v litru krvi. Na podlagi 186. člena prometnega zakonika so karabinjerji moškemu takoj odvzeli voziško dovoljenje (zaradi kršitve bo izgubil deset točk), ob tem pa so mu tudi zasegli avtomobil. Ne nazadnje so moškega, ki ga ob naštetem čaka zelo slana denarna kazen, prijavili na prostosti goriškemu tožilstvu zaradi vožnje pod vplivom alkohola.



Voznik je »pihal«

Kulturni center Lojze Bratuž

Združenje cerkvenih pevskih zborov Zveza slovenske katoliške prosvete

vljudno vabijo na slovesnost podelitve 10. priznanja

KAZIMIR HUMAR

GORIŠKI SKUPNOSTI MARIJINIH SESTER ČUDODELNE SVETINJE OB 70-LETNICI PRIHODA SESTER V GORICO IN 50-LETNICI DOMA MARIJE KRALJICE.

Petek, 9. maja 2014, ob 19. uri v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici

na slovesnosti sodelujejo: otroški pevski zbor SCGV Emil Komel iz Gorice

Damijana Čevdek Jug, zborovodkinja nagovor: prof. Lojzka Bratuž

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek
Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

Protagonist večera bo
Msgr. Renato Podbersič

Večer bo vodil zgodovinar mag. Renato Podbersič

Sreda, 7. maj 2014, ob 20.30
KC Lojze Bratuž - Gorica



GORICA - Zaključno dejanje obeleževanja 300-letnice punta

Travniška zadušnica



Travniška cerkev je bila polna (zgoraj), škofa (desno) in dirigent Marko Munič (spodaj)

»Spomin na dogodke pred tristo leti nas opominja, da moramo živeti v slogi in spoštovanju do sočloveka,« je ob koncu maše zadušnice za enajst usmrčenih vodij tolminskega punta včeraj v slovenskem jeziku dejal goriški nadškof Carlo R.M. Redaelli in dodal zahvalo »za povabilo na to pomembno slovesnost«. Drugih besed ni izrekel. Zbrano je spremljal obred, ki ga je v nabito polni cerkvi sv. Ignacija na Travniku, lučaj od kraja usmrtilve v aprilu 1714, včeraj daroval koprski škof Jurij Bizjak. Ob njem so bili še trije slovenski duhovniki, v prvih vrstah pa so izstopali župan Gorice Ettore Romoli, župan Tolmina Uroš Brežan in podžupan Metod Fon, dalje podpredsednik deželnega sveta FJK Igor Gabrovce, upokojeni diplomat Karel Bonutti in pisatelj Saša Vuga. Bolj kot za mesto, ki še vedno premalo ve o velikem puntu izpred tristo let, je bila maša zaradi izbire jezika namenjena le slovenskim ljudem.

Poleg dveh škofov je pečat slovesnosti vtisnilo obredu mogočno petje združenih zborov z Opčin, iz Devina, Gorice, Tolmina in Kobarida pod taktirko dirigenta Marka Muniča. V cerkvi so bili ljudje z obeh strani meje, njihova zbranstvo je bila velika, v spomin na puntarje, ki so se uprli za »staro pravdo« in proti krivičnim preganjalcem, pa je sodobno sporočilo vcepil tudi škof Bizjak: »Na enem izmed spomenikov žrtvam prve svetovne vojne je zapisano: "Nasprotniki v boju tukaj počivajo kot bratje." Dostojno in primerno je, da danes molimo tako za poražence kot za zmagovalce.« Smrt vodij tolminskega upora je povezal s svetopisemskimi mučeništvimi, s Prešernovim verzom »Manj strašna noč je v črni zemlji krili, kot so pod svetlim soncem sužni dnovi«, pa tudi s Cankarjevim Hlapcem Jer-



nejem in Gradnikovim verzom »Zemlja tuja, zdaj že moja mati ...«.

Preden je škof Bizjak mašo sklenil z obredno molitvijo »Gospod, daj jim večni pokoj, in večna luč naj jim sveti« ter z blagoslovom, je z oltarja spregovoril še etnolog Silvester Gaberšček, član odbora, ki je goriško zadušnico organiziral kot zaključno dejanje obeleževanja 300-letnice punta. Vsem se je zahvalil za prisotnost, zlasti še predstavnikom oblasti, in poudaril v slovenskem in italijanskem jeziku, da je to predvsem priložnost za navezovanje novih odnosov ter za utrjevanje prijateljstva in sožitja. Dodal je še povabilo na druženje v Kulturnem centru Lojze Bratuž, kjer je Tolminski muzej postavil razstavo o puntu z naslovom »V Gorico po pravico«.

Včerajšnji dogodek je v marsikaterem goriškem Slovencu obudil spomin na podobno obred iz leta 2006, ko sta v travniški cerkvi mašo zadušnico ob 100-letnici Gregorčičeve smrti darovala tedanja škofa Metod Pirih in Dino De Antoni.



DOBERDOB - Jurjevanje

Med skavti dvajset novih članov, pesti jih pomanjkanje voditeljev

Člani Slovenske zamejske skavtske organizacije iz Goriške, ki se letos spominjajo petdesete obletnice ustanovitve, so se na prvi maj za tradicionalno jurjevanje zbrali v Doberdobu.

Jutranje ure so na travniku ob župnišču posvetili pretežno skavtskim igram; po kosilu, ki so ga pripravili starejši skavti z voditelji, pa je praznovanje, ki poteka v znamenju zavetnika sv. Jurija, doseglo višek z mašo in obljubami novih članov. Letos je v veliko skavtsko družino pristopilo kar dvajset mladih. Zaradi grozečih oblakov maša ni potekala na prostem, temveč v župnijski dvorani. Pred samim obredom obljub je načelnik goriških skavtov David Bandelj izrazil veselje nad novimi člani in okroglo obletnico organizacije, obenem pa tudi zaskrbljenost, saj doživljajo goriški skavti zaradi pomanjkanja voditeljev nelahke čase: biti voditelj danes je gotovo zahtevnejše kot nekdanj, je poudaril Bandelj in dodal, da bo v prihodnje zaradi tega morda res težko ohraniti neokrnjeno delovanje.



Skavtski zbor v Doberdobu

FOTO L.K.

JAZBINE - Razstava na kmetiji Komjančevih

Čas dvoglavega orla

O prvi svetovni vojni in Karlu Broschu, telefonistu cesarske vojske, v različnih jezikih in brez vsake retorike

Od velikih projektov do drobnega dogajanja. Okrogla obletnica prve svetovne vojne vdira v krajevni vsakdan. Tokrat na Jazbine, kjer so prvega maja odprli razstavo posnetkov, ki upodabljajo avstrijskega narednika, Dunajčana Karla Broscha, v različnih vojnih okoliščinah v vlogi telefonista cesarske vojske.

Na dvorišču kmetije Aleša Komjanca se je v četrtek v sončnem vremenu zbralo okrog štirideset ljudi štirih narodnosti oziroma uporabnikov štirih različnih jezikov. Slišati je bilo slovensščino, italijanščino, nemščino in furlanščino. Prva svetovna vojna je daleč za nami in nekoč sprte skupnosti, katerih pripadniki se niso bojevali strogo ločeni po državnih armadah, temveč dokaj premešani in v obrambo različnih interesov, se z veliko lahkoto povezujejo v poenoteno radovednost in skupne svečanosti.

Razstava na Jazbinah sestavlja skoraj trideset okvirjev s posnetki, posvetitvami, razglednicami in kraljevsko cesarskimi ikonami. Za dvema vitrinama sta tudi uniformi, nameščeni na dve lutki: avstrijska in italijanska. Podnapisi so v italijanščini, a prireditelj je poskrbel tudi za slovensščino, ki na slovesnosti ni še utegnila biti nameščena. Na samem gradivu prevladuje nemščina, nekaj je tudi slovensčine.

Pobuda bi lahko ostala na ravni prijateljskih odnosov med Komjančevo družino in avstrijskim družinskim parom Hlavac (mož Franz je Broschov vnuk), ki stalno živi v Furlaniji in je o slednji v nemščini napisal zanimivo monografijo - v načrtu je podroben opis briškega ozemlja -, a vso zadevo so uspeli ovrednotiti s sodelovanjem goriškega združenja Gruppo Isonzo. Njegov predsednik Bruno Pascoli je, po trijezičnem pozdravu gostitelja Roberta Komjanca in žene, podčrtal društveno vlogo, ki se osredotoča na razumevanje izvora goriške sedanosti.

Predsednikov poseg je izzvenel povsem pristno, brez vsake retorike, ki navadno spremlja vse, kar je v zvezi s prvo svetovno vojno. Orisal je multietnični pristop dunajske uprave pri vodenju države, za razliko od tistega, kar je v teh krajih sledilo med svetovnjima vojnoma. Zanimiva je bila razlaga o novačenju fantov, ki so služili tri dolga leta, v naslednjih sedmih ali devetih letih pa so morali po štirinajst tednov na dodatno usposabljanje. Na podlagi zberanja so služili v skupnih enotah ali pa v opredeljeno avstrijskih oziroma opredeljeno madžarskih. Pier Paolo Coceani je podal zgodovinsko strokovno poročilo o poteku vojne, o strelskih jarkih in po-



Na odprtju razstave pri gostoljubnih Komjančevih

sebej o telefonistih, kakršen je bil Karl Brosch, ki se je večino časa boril na vzhodni fronti, na koncu pa bil tudi pri Kobaridu in šel do Piave. Tam so ga zajeli in vrnil se je šele po enem letu (tudi Italija ni ujetnikov vračala prav hitro ...). Sicer pa je razlaga šla od atentata v Sarajevu preko italijanske izdaje in priključitve Antanti do ofenziv na soški fronti. Zaradi Italije se je Avstrija morala vojskovati med kladivom in nakovalom; na koncu je klonila. Program je popestrila glasba v sestavi violine in solo pevke. Potekala je v duhu vsebine razstave: od cesarske himne preko donavskih valov do melodij, ki so značilne za čas dvoglavega orla ...

Razstava bo odprta do polovice junija. Ogled je mogoče z napovedjo po telefonu 0481-391228; 25. maja, na dan Odprtih kleti, pa bo vstop prost. (ar)

GORICA - Županova zahteva

Usoda deportiranih: »Vlada naj pomaga«

»V prihodnjih dneh bom ministrskemu predsedniku Matteu Renziju poslal pismo z uradno zahtevo, naj vlada prispeva k pojasnitvi usode Goričanov, ki so jih Titove čete deportirale maja 1945.« Tako je včeraj izjavil župan Ettore Romoli v spominskem parku, kjer je pod večer potekala krajša svečanost ob lapidariju, posvečenem krajanom, ki so jih jugoslovanske oblasti deportirale po koncu druge svetovne vojne. »Ne gre za ponovno odpiranje že zaceljenih ran, toda pošteno je, da svoji teh ljudi zvedo, kje ležijo posmrtni ostanke njihovih dragih. Zato bom vprašal Renzija, naj bo konec molka o tej zadevi,« napoveduje župan.



Obeležje v spominskem parku



Stodesetletnica Slovenskega planinskega društva Trst



Levo počitek po smučanju leta 1935, prvi levo spodaj je Pinko Tomažič; na sliki spodaj pa skupinska slika s pripravljalnega izleta na Učko leta 1902; levo spodaj markiranje poti po Krasu v začetku prejšnjega stoletja



Na sliki levo člani SPDT na odpravi na Anapurno; zgoraj Sonja Mašera na otvoritvi Vertikale na Tromeji; desno Zorko Jelinčič na markacijski akciji na Volniku; spodaj desno prizor iz raziskovanja podzemlja jamarskega odseka



pustila pod pretvezo, da opravlja protidržavno dejavnost. Tržaški planinci se niso vdali, kljub težkim razmeram so ponovno ustanovili, tokrat samostojno, Planinsko društvo; a že leta 1927 je bilo dokončno nasilno razpuščeno.

Po tem dogodku so tržaški planinci svojo dejavnost nadaljevali v ilegali. Proti koncu dvajsetih let prejšnjega stoletja sta se izoblikovali tajni skupini Štempiharji in Magnamonti. Prva je bila bolj dejavna na kulturno pohodniškem področju; kljub strogim prepovedim in tveganju aretacij so se tržaški planinci, z obveščanjem od ust do ust, podajali na bližnje hribe in na šmučarske izlete. Druga skupina je bila izrazito športno planinska, ukvarjala se je predvsem z alpinizmom. Njihov duhovni vodja je bil vsestranski športnik, alpinist, gledališki igralec, slikar in scenarist Jože Cesar. V dolini Glinščice so ob njem merili moči, in to kar tako brez vrvi in drugih pripo-

močkov, še Ferdo Bidovec, Zvonimir Miloš, Franjo Marušič, Pinko Tomažič, Tezej Šavron, Blažinovi Just, Dolfo, Pina, Miran in mali Sandi, pa še mnogi drugi.

Po vojni, ko je bilo treba odpravljati ruševine in popravljati škodo, skratka začeti znova, je prevladala tudi volja po obnovitvi planinskega društva. Že marca 1946 se je ustanovil pripravljalni odbor in 5. maja istega leta je bil ustanovni občni zbor Planinskega društva Trst. Prvi povojni predsednik, Zorko Jelinčič, si je močno prizadeval, da bi utrdil planinsko prisotnost na celotnem tržaškem ozemlju. Nastajale so nove podružnice v bližnji in daljni okolici Trsta. Po razmejitev tržaškega ozemlja pa je meja ločila med seboj povezana društva in podružnice Planinskega društva v Trstu so postale samostojna društva, kot npr. Obalno planinsko društvo Koper.

Slovensko planinsko društvo Trst, tako se je društvo preimenovalo leta



Na sliki zgoraj utrinek z izleta po tržaški okolici pri Banih leta 2002; spodaj skupinska slika učiteljev smučanja



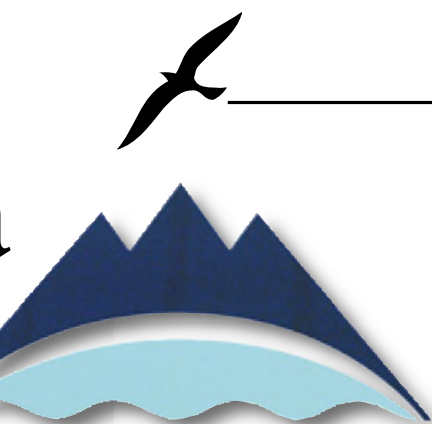
V kozmopolitskem Trstu, ki ga je označeval cvetoč pomorski promet, pa tudi razvijana trgovina in nastajajoča industrija, se je sredi 19. stoletja razvilo bogato gospodarsko in politično življenje, vzklila je živahna kulturna dejavnost. Tudi slovenski živelj je pridobil svojo veljavo v mestnem tkivu. Zbiral se je v čitalnicah in kulturnih domovih, izdajal je svoj časopis. V tem vsestransko kulturno bogatem vzdušju se je porodila zamisel, da bi po zgledu ljubljanskega, tudi v Trstu ustanovili planinsko društvo, čeprav je Trst odmaknjen od gorskega sveta. Cilj nastajajočega društva je bil predvsem ljubezen do narave, spoznavanje naravnih danosti in gorskega sveta. Pomembno je bilo tudi njegovo narodnoobrambno poslanstvo, saj z uporabo slovenščine pri označevanju gora in poti ter s preprečevanjem uporabe italijanskih in nemških popačenih poimenovanj slovenskih krajev, deluje kot branik slovenskega jezika.

Pobudniki planinskega društva so priredili na prelomu med 19. in 20. stoletjem vrsto izletov v bližnjo okolico, v Brkine, na Nanos in v Julijce. Sledil je postopek za ustanovitev društva in ustanovni občni zbor Tržaške podružnice matičnega Slovenskega planinskega dru-

štva iz Ljubljane je bil na sporedu 7. maja 1904.

Takoj se je začela živahna društvena dejavnost. Sledili so si planinski izleti, kulturni večeri, markiranje poti in steza po Krasu in v Istri ter preučevanje kraškega podzemlja. Leta 1906 je podružnica prevzela v oskrbo prestižno jamo Dimnice pri Slivju ter jo lepo uredila za ogled, pozneje je upravljala še Divaško jamo. Leta 1912 je izdala zemljevid Okrožja Trst s slovenskimi krajevnimi imeni, ki ga je izdelal društveni član Alojz Knafelc. V načrtu je imela tudi postavitev planinske kočice na Črni prsti.

Prva svetovna vojna je močno ohromila društveno delovanje, povzročila je ogromno škodo na planinskih poteh in gorskih postojankah. Po vojni, v novi državni stvarnosti, je nastal tudi problem povezanosti z matičnim društvom v Ljubljani. Tržaški planinci so se z zanosom lotili obnove podružnične dejavnosti, prirejanja izletov in popraviljanja škode. A fašistična oblast je vedno glasneje zavirala njihovo dejavnost, nasilje je doseglo svoj višek 13. julija 1920 s požigom Narodnega doma. Podružnica je tako izgubila vse: sedež, inventar in arhiv. Tako ohromljeni Podružnici je pozneje le uspelo skromno obnoviti dejavnost, a irendentistični napadi so se stopnjevali. Leta 1923 je fašistična oblast društvo raz-



naprej posvečalo raziskovanju skrivnostnega kraškega podzemlja, pri čemer so domači jamarji, posebno zadnja leta, zelo uspešni. S svojimi raziskavami so močno obogatili poznavanje tržaško-socerbskega Krasa. Pomembno vlogo v društveni dejavnosti imajo nadalje zimski športi, predvsem smučanje s prirejanjem zimskih športnih iger in FIS tekem, turna smuka, deskanje in tek na smučeh. Alpinizem ima od vsega začetka v društvu posebno mesto. Po izrednih uspehih jugoslovanskih himalajskih odprav in njihovi osvojitvi najvišje gore sveta, Everesta, je tudi zamejske alpiniste zajela mrzlica osvajanja tujih gorstev. Lucijan Cergol in Igor Škamperle sta se kot prva opogumila in se pridružila slovenski himalajski odpravi „Anapurna 83“. V počastitev društvene 80-letnice so nato člani društvenega Alpinističnega odseka organizirali odpravo na Južno Anapurno. Poseben podvig je uspel leta 1986 Dušan Jelinčiču, ki je osvojil 8047 metrov visok Broad Peak in je kot prvi alpinist v deželi Furlaniji Julijski krajini stopil na vrh osematisočaka. Nekaj let pozneje je društveni Alpinistični odsek organiziral mednarodno alpinistično odpravo na Everest imenovano „Sagarmatha 90“. Odprava je bila uspešna, saj so zakonca Štrempfelj ter Janez Jeglič s serpo osvojili vrh. Naša članica Tatjana Grgič pa je kot prva ženska v deželi Furlaniji Julijski krajini dosegla na gori višino 7300 metrov. Tudi v naslednjih letih so se nekateri člani Alpinističnega odseka uspešno udeleževali odprav v tuja gorstva; nastevanje vrhov, na katere so stopili tržaški planinci, pa bi bilo predolgo. Spomnimo le, da je stoletnico društva Dušan Jelinčič proslavil z osvojitvijo 8035 metrov visoke gore Gasherbrun 2. Pojavili so se novi izzivi, nove plezalne tehnike, športno in ledno plezanje, panogi v katerih se je odlikoval predvsem Erik Švab, ki je leta 1998 opravil vzpon s prostim prepleza-



1954, je nadaljevalo svojo dejavnost v duhu planinske etike in v kasnejših letih vsestransko razvilo svojo dejavnost ter krepilo svojo prisotnost v zamejskem prostoru. V ospredju je bilo planinstvo, izleti po bližnji in širši okolici, pohodi v domača in tuja gorstva vse do zahtevnejših trekingov. Nastale so nove planinske poti, ki povezujejo kraje, kjer izven državnih meja živimo Slovenci; najprej Vertikala (1975), ki se vije po poteh in vrhovih vzdolž državne meje od Tromeje na Peči do doline Glinščice in naprej do morja, Čezmejna pot posvečena dr. Sonji Mašera (2007), ki gre od Orleka preko Banovskega hriba do Barkovelj, pa še krožna planinska pot v dolini Glinščice poimenovana po Vekoslavci Slavec. Veliko pozornost je društvo od povojnih let

njem ene najtežjih smeri na svetu, na deviški vrh Tsaronoro v Madagaskarju.

Društvo goji vse od svojega nastanka tudi bogato kulturno dejavnost, prireja predavanja, razne prireditve, posvete, občasno izdaja tudi publikacije. Vseskozi se udeležuje srečanj in goji prijateljske stike s sorodnimi društvi, posebno s PD Integral iz Ljubljane, s katerim ima izredno bogate odnose. Nastala je tako tudi ideja o pobratenju, ki sta jo takratna predsednika Pino Rudež in Miha Primic udejanila leta 1980 s podpisom pergamentne listine v koči na Planini pri Jezeru.

Največ truda so tržaški planinci vseskozi vlagali v delo z mladino, kar je tudi danes primarna društvena naloga. Mladim skušamo posredovati idejo pla-



Levo zgoraj proslava ob 30-letnici pobratenja SPDT in društva Integral iz Ljubljane, na kateri je bil prisoten tudi tedanji minister za Slovence po svetu dr. Žekš; levo slika iz trekinga po Monvisu; zgoraj tečaj plezanja v Glinščici; spodaj prizor s plezalnih uric



ninstva, ki ni zgolj rekreacija ali krepitev mišic, ampak je prepletanje gibalnih aktivnosti z željo po spoznavanju naravnega okolja, njegovih zanimivosti, lepote in kulturnega bogastva, z željo po druženju, po spoznavanju ter spoštovanju človeka in njegovih potreb. Mladim skušamo prikazati planinstvo kot način življenja.

Z otrokom primernimi sprehodi v naravo predvsem pa s „planinsko šolo“, tedenskim bivanjem v gorskem svetu na Planini pri Jezeru, teh je bilo že preko deset, skušamo v mladih vzbuditi živ odnos do narave in do gora, željo po uživanju ob vsem tem, kar je lepo. Med premagovanjem naporov, spoznavanjem gorskega sveta, njegovih lepote, prepoznavanjem nevarnosti, ki jih gora skriva, ter med sproščeno igro z vrstniki se utrjuje in krepi otrokova osebnost.

Otrokom, ki jih privlačujejo plezalne veščine, pa nudimo „plezalne urice“. Na društveni umetni plezalni steni v Bazovici in v naravnih plezalnih vrtcih si tako mladi planinci prisvajajo tehnike plezanja. Ta tip vadbe nudi otroku večje ravnotežje, uči ga ročnosti, predvsem pri pravi vozlov, natančnosti, preudarnosti, samokritičnosti in odgovornosti.

Mladini je dalje namenjena tekma v orientacijskem teku po kraški gmajni. Pobuda, ki je namenjena učencem vseh šol s slovenskim učnim jezikom v deželi Furlaniji Julijski krajini, bo letos doživela svojo deveto izvedbo. To športno pa-

nogo, ki povezuje fizično dejavnost v prosti naravi s spoznavanjem teritorija in praktično orientacijo v naravi, je društvo vedno gojilo. V preteklosti je prirejalo predvsem društvene tekme in igre povezane z društvenimi prazniki. Ker gre za popolno aktivnost, pomembno za skladnejšo rast mladega človeka, a je bila žal ta panoga do nedavna pri nas malo poznana ali morda podcenjena, smo jo skušali približati tudi mestni mladini, ki ima običajno manj prilike za direkten stik z naravo. Pobuda je naletela na pozitiven odziv na šolah, predvsem tržaške se redno udeležujejo tekmovanja. Lansko leto se je za nagrade potegovalo preko 400 tekmovalcev.

110-letna zgodovina Slovenskega planinskega društva v Trstu je bogata, pestra in raznolika. V tradicijo dolgoletnega dela so vraščeni rezultati vseh generacij tržaških planincev, vzponi in padci, izjemni dosežki, nasilne razpustitve, ilegalno delovanje, ponovni dvig in razvezano delovanje. Za dosežene gre priznaje vsem, ki so soustvarjali zgodovino, zvestim članom, vestnim, skrbnim in premočrtnim upraviteljem ter predsednikom, ki so z velikim čutom odgovornosti načelovali društvu. Pretekli uspehi morajo biti društvu dodatna spodbuda za aktivnejše sedanje in bodoče delo. Da bo lahko še naprej prenašalo vrednote planinstva, mora ostati društvo agilno, živo, pozorno, vedno v koraku s časom in vpeto v stvarnost, ki ga obdaja.



Na slikah levo in levo spodaj utrinka iz planinske šole na Planini pri jezeru; na slikah desno in spodaj prizora iz tekmovanja v orientiranju





Pred letošnjimi volitvami Evropskega parlamenta

Evropski poslanci pred novimi vsebinski izzivi, črnogleda napovedi pa so videti pretirane



Kaj lahko pričakujemo od volitev Evropskega parlamenta? Odgovor na to zagonetno vprašanje je poskušal podati svetovalec v kabinetu generalnega sekretarja Evropskega parlamenta Philipp Schulmeister. Govoril je na nedavni skupščini zveze manjšinskih dnevnikov Midas v Bruslju, torej novinarski publiko, ljudem, ki se veliko ukvarjajo s politiko.

Svoj poseg je razdelil v dva dela. Prvi del je bil pretežno tehnične narave, saj je zadeval predvsem spremembe, ki bodo veljale za prihodnje volitve in ki temeljijo na prepričanju, da mora biti Evropski parlament bližje volivcem kot doslej, drugi del pa je bil izrazito politične narave, saj je v njej, m. Schulmeister govoril o predvidevanjih, kako in s kakšno večino bo lahko deloval prihodnji Evropski parlament.

Če začnemo pri prvem vprašanju, je treba začeti pri splošnem prepričanju, da Evropski parlament nima specifičnih pristojnosti, skratka, da ne sprejema zavezujoče zakonodaje, kot to velja za vse državne parlamente. To seveda delno drži, zdaj pa prihaja do pomembnih sprememb.

Glavna sprememba zadeva volitve Evropske komisije. Doslej so predsednika in člane Evropske komisije predlagale države članice; komisarji so se morali sicer predstaviti parlamentu in prejeti soglasje pristojnih delovnih teles, ki pa razen v redkih primerih ni bilo vprašljivo. Pravzaprav je Evropski parlament doslej zavrnil samo eno imenovanje, to je imenovanje kandidata Berlusconijske vlade pred desetimi leti, tedanjega poslanca Buttiglioneja, ki se je na zaslišanju zapletel z zgodbo o človekovih pravicah in s strogo katoliškimi stališči, ki jih poslanci, v velikem številu protestanti iz srednje in severne Evrope, niso sprejeli.

Velika novost je, da so zdaj politične skupine že predstavile svoje kandidate za predsednika komisije. Za ljudsko stranko, socialiste, liberalce, zelene in levico je znano, koga bodo v



Pod naslovom palača Evropskega parlamenta v Strasbourg; spodaj Philipp Schulmeister

primeru zmage predlagali za predsednika komisije, pri čemer je treba dodati, da imajo zeleni trenutno dva kandidata. To je prvič v zgodovini Evropske unije, da bodo volivci pred volitvami vedeli, kdo so dejansko kandidati za predsednika komisije. Druga novost je, da se bo moral predsednik Evropskega sveta Van Rompey posvetovati z Evropskim parlamentom, preden predlaga kandidata za predsednika komisije. Doslej so kandidata določili predsedniki vlad in držav članic ter postavili Evropski parlament pred izvršeno dejstvo, ki so ga poslanci samo potrdili. Tretja novost je, da bodo nato poslanci izvolili predsednika komisije; šlo bo torej za pravo glasovanje, za katero bo potrebna absolutna večina članov Evropskega parlamenta.

To pa je samo postopkovna novost, za katero ni gotovo, da jo bodo volivci posebej cenili. Pomembnejše so druge novosti, ki izhajajo iz Lizbonske pogodbe in se sedaj že uveljavljajo v parlamentu. Po novem namreč parlament glasuje o zakonodaji, sprejema torej odločitve in javnost je s temi odločitvami seznanjena. Med zadnjimi odločitvami naj navedemo nova določila o gostovanju mobilne telefonije, po kateri od 15. decembra prihodnjega leta ne bomo več plačevali dragih telefonskih storitev, če bomo iz katerekoli države članice Evropske unije telefonirali v svojo državo. Določilo pa

se ne omejuje na telefon ampak zadeva tudi prenos podatkov. Ta postopek velja sedaj za vse sklepe: okolje, urbanistika, kmetijstvo, zaposlovanje, banke, o vsem tem se morajo izreči poslanci. Večkrat je bilo poudarjeno, da bo ta postopek poslej dokončno uveljavljen, verjetno tudi s spremembo evropske pogodbe, ampak pomembne odločitve so bili že predložene v odobritev parlamentu, kot na primer nedavni sklepi o bančni uniji.

Novost prihaja tudi iz vrst političnih strank. Kot rečeno, so glavne politične stranke že izbrale svoje kandidate za predsednika komisije. Izbrale so jih na osnovi svojih statutov, edino Zeleni so to naredili s spletnimi primarnimi volitvami, na katerih pa je bil odziv dokaj skromen. Telo pomembna pa je skupna deklaracija, ki so jo sprejela vodstva Evropske ljudske stranke, Socialistov in demokratov ter Liberalnih demokratov, torej treh največjih skupin v sedanjem (in verjetno tudi prihodnjem) Evropskem parlamentu, da se zavezujejo, da po volitvah teh kandidatov ne bodo zamenjali.

Skratka, Evropski parlament postaja zrejši kot doslej, odgovornejši in s temi spremembami napoveduje nove reforme, ko bodo parlamentu in preko njega volivcev zagotovile večje možnosti odločanja.

Seveda, veliko bo treba še narediti; med drugim pri volilni zakonodaji, ki se zdaj razlikuje od države do države in kjer lahko državljani glasujejo samo za kandidate svoje države. Tako bodo za kandidata socialistov Martina Schultza dejansko lahko volili samo Nemci, za kandidata Evropske ljudske stranke, za kandidata Evropske ljudske stranke Jeana-Clauda Junckerja pa samo Luksemburžani.

Še zanimivejši pa je bil drugi del predstavitve, ki je zadeval predvidevanja volilnih izidov. Danes ima v Evropskem parlamentu, ki šteje 750 poslancev, največ poslancev Evropska ljudska stranka, skupaj 274, sledijo socialisti in demokrati s 194 poslanci in liberalni demokrati z 84 poslanci. Zalčani imajo 58 poslancev, levica 53, konservativci (ti so se po zadnjih volitvah ločili od Evropske ljudske stranke) 57, evroskeptikov je 32, ostali so nepovezani poslanci.

Projekt sofinancira Evropska unija v okviru programa Evropskega parlamenta na področju komuniciranja. Evropski parlament ni bil vključen v pripravo ter ni v nobenem primeru odgovoren za informacije ali mnenja, ki jih vsebuje ta projekt, ki za Evropski parlament niso zavezujoča. V skladu z veljavno zakonodajo so avtorji intervjuvane osebe, založniki oziroma odgovorne osebe ustanov, ki oddajajo programe edini odgovorni za vsebino. Evropski parlament zato ne more biti tožen za morebitno posredno ali neposredno škodo, ki bi lahko nastala pri izvajanju tega projekta.

Kaj to pomeni? Ali bo tak Evropski parlament upravljiv? Kljub strahu, ki se vsepovsod pojavlja, je odgovor pritriljen.

Tu je treba vedeti, kako deluje Evropski parlament. Predlogi, ki jih obravnava, gredo skozi dolg in zapleten postopek delovnih teles, preden o njih odloča skupščina na plenarnem zasedanju. Pri drugem branju, to je pri končni odločitvi, je potrebna absolutna večina, to je 376 glasov.

Če zdaj pogledamo, kaj se je dogajalo v zadnjem mandatu, bomo ugotovili, da številke niso dopuščale veliko možnosti. Res je imel tabor od desnice do Evropske ljudske stranke na papirju večino, vendar do takih preglasovanj ni prišlo. Dejansko je Evropski parlament sklepal z »institucionalno večino«, ki so jo sestavljali ljudska stranka, socialisti in demokrati ter liberalni demokrati. Skupaj imajo 492 poslancev. Ta večina je bila edina realno možna, lahko tudi brez liberalcev.

Postopki v parlamentu so seveda kompleksni in študija o poteku zadnjega mandata daje zelo pomemben in nič kaj predvidljiv rezultat. Slednji zadeva število amandmajev, ki sta jih predstavili skupini ljudske stranke ter socialistov in liberalcev in so bili v postopku sprejeti. Socialisti in demokrati so bili uspešni s 84 % amandmajev, ljudska stranka pa z 90 % amandmajev. To pa kaže na veliko parlamentarno delo usklajevanja ter sodelovanja med »večino« in »opozicijo«, pri končnih glasovanjih pa so oboji glasovali za odločitve.

Pričakovati je, da se to ne bo bistveno spremenilo. Ta institucionalna večina bo namreč še vedno obstajala in bo tudi edina možna, številčno in politično; v prihodnjih letih torej ne predvidevamo velikih sprememb. Evropski parlament, v katerem je dejansko že obstajala velika koalicija, bo s svojim delom nadaljeval kot doslej. To bo lahko delal tudi zato, ker se politično oziroma strankarske strasti iz posameznih držav ne selijo v Bruselj oziroma Strasbourg, ker se tam poslanke in poslanci pogovarjajo in dogovarjajo ter ker strankarske vezi niso tako izključujoče kot na domačih tleh.



Sestava Evropskega parlamenta

Stranke	Sedanje stanje	Napovedi 2014
Evropska ljudska stranka	274	227
Socialisti in demokrati	195	209
Liberalni demokrati	84	56
Zeleni	58	51
Levica	35	53
Konservativci	57	40
Evroskeptiki	31	29
Skrajna desnica		35
Nepovezani, ostali	16	50



Da gredo nekje na volitve za sestavo parlamenta in izbiro predsednika je povsem običajno. Če pa gre za Južno Afriko, vedno znova stopa v ospredje lik Nelsona Mandele, očeta mavričnega naroda. Oče je že nekaj mesecev med pokojniki. Vsaj miselno njegovi nasledniki niso več obvezani, da pred velikimi odločitvami pokleknejo pred Madibo in ga vprašajo za nasvet. To je sicer počenjal njegov prvi naslednik Thabo Mbeki, ker je bil Mandela še pri močeh. S slabšanjem zdravja se je Mandelovih naukov lahko izogibal sedanjí predsednik Jacob Zuma. Mimo imen, ki so nastopale v južnoafriški politiki, pa je v njej v prvi vrsti vedno bil aparat daleč večinske stranke African National Congress (ANC). Njegovo vodstvo se je istovetilo z vlado.

Med predsednikovanjem Zume se je monolitska figura te stranke, ali bolje gibanja, nekoliko razmajala. Brez trdnega vodstva, s številnimi primeri odstopanja od nekdanjih načel, s spremembo nekdanj očitno socialističnih načel in s posledičnim materialnim grabežem in razraščanjem korupcije, pa je postala apriorna vodilna vloga ANC vprašljiva.

Je celo dovolj elementov, ki bi lahko napajali dvome o veličini Mandele. Je bila njegova »pot do svobode« (naslov avtobiografske knjige) res veliko dejanje? Mandela je bil pragmatik. Napačal se je z življenjskimi izkušnjami in z zgodbami preprostih ljudi. Njegov velik mentor je bil Walter Sisulu, nikoli dovolj izpostavljen v odnosih z rasističnimi oblastmi. V zakulisju je zelo močno vlogo igrala struktura komunistične partije s solidno podlago na delavskem razredu, predvsem na mogočnem sindikatu rudarjev.

V svoji celici na Robben Islandu in v zadnjih letih jetništva na omejeni prostosti si je Mandela verjetno ustvaril točno sliko o potencialu revolucije. Njegovo načelo »one man - one vote« (en človek - en glas) je podiralo vsako teorizacijo nadaljnega izključevanja ali omejevanja enakovrednosti med belci in črnici. Proti načelu ni moglo obstajati nobeno orožje.

Med Mandelo in njegovo ozko ekipo ter domačim narodom pa je zevalo globoko brezno, polno neizobraženosti, nestrokovnosti. Skratka primitivnosti. Kako napolniti to globel in na novi površini doseči svobodo? Najlažji način je bila uporaba populističnih gesel in podajanja obljub (izobrazba, stanovanja, delovna mesta, pitna voda, razdelitev zemlje), ki so od zunaj že nekaj let pred padcem apartheida izgledale neuresničljive v časovno kratkem obdobju. Da to brezno obstaja, se je Mandela zavedal. Saj je sam med jetništvom na Robben Islandu kot izobražen človek na skrivito med prisilnim delom v kamnolomu prirajal učne ure. Formula se je glasila »each one teach one« (vsakdo, ki nekaj zna, uči nekoga drugega). In učili se niso visoke matematike ali filozofije, temveč predvsem pisanja in branja. Prvorborci boja proti apartheidu so bili v velikem številu na začetku nepismeni! Oče domovine si je verjetno ob tem mislil: »Počakati, da bodo vsi lepo izobraženi, torej nekaj desetletij, ali priložnost zgrabiti?«. In jo je zgrabil. Kar je bilo logično, teoretsko upravičeno in politično pravilno. Zmagi Mandele je v znatni meri botrovalo novo svetovno ravnotežje izpred četrtnega stoletja. Zmaga pa še zdaleč ni bila popolna. Na papirju je bilo vse izravnano, materialni in imovinski odnosi pa so ostali na svojih mestih. Belci se še danes bojijo za svojo osebno varnost, bojazen pa plahni. V zmanjševanju razlik med zatiralci in zatiranimi je bila umetnost nove garniture in merilo za ocenjevanje njene učinkovitosti. Rezultate je v zadnjih letih močno krojila drugačnost afriškega človeka, družbeni ustroj, ki je daleč od naših meril. Rekli bi lahko, da je v črni Afriki (ne samo v južni) težko graditi z našimi kriteriji, ko ni na razpolago ustreznega človeškega materiala.

V letih se je ob misli, da se bodo vse obljube uresničile samodejno, mar-

PRED PARLAMENTARNIMI VOLITVAMI V JUŽNI AFRIKI

Okrnjena moč vladajoče ANC in izziv Demokratične zveze

BRUNO KRŽMAN



Levo sedanjí predsednik države Jacob Zuma (ANC) s soprogo, spodaj njegova izzivalka Helen Zille (DA) (v sredini), desno plesi ob proslavi obletnice prvih svobodnih volitev v Južni Afriki

ANSA



sikaj sprevrglo. Kot skoraj povsod na črni celini, se je postrevolucionarni nallet spremenil v lenivost. Da so ideje komunističnega gibanja izginile z dnevnih redov, je bilo predvideno v nenapisanih dogovorih, sicer pa so sami komunisti v 90. letih doživeli po svetu toliko samomorilnih izkušenj, da so dvakrat premislili preden bi v dogajanje vključili scenarije iz svoje preteklosti. V domači črnski družbi so se znašli najbolj spretni. Kot povsod v vzhodni Evropi. Ne najboljši! Najbolj spretni.

Zrasel je nov sloj, ki je presegal klasičnega srednjega in se približuje merilom premožnejšega. Zavladala je neoliberalistična ekonomija. Marsikaj se dosega samo s podlago znanja, sposobnosti in spretnosti in ne avtomatično z ustrezno barvo kože.

Vsekakor ne gre vseh pozitivnih dosežkov zmetati med smeti. Ljudske gradnje niso dosegle milijonskih števil, vendar pa izboljšujejo stanje barakarskega prebivalstva, veliko boljše je šolski sistem, pravosodje je zadovoljivo. In mnogo drugega. Velike množice dneвно opažajo, da res ni več rasnega razločevanja. Morda to zaznavajo samo površinsko, ne pa globlje. Sproščeno vzdušje je namreč omehčalo trdoto mladih afrikaanerjev, ki na črno polte rojake po novem gledajo neobremenjeno.

Nova medrasna razmerja, opustitev jurišnih načel in nesposobnost sedanjega vodstva pri reševanju materialnih potreb tvorijo debatno podlago za volitve. Izvolili bodo 400 članov parlamenta, ti pa bodo iz svoje sredine izbrali predsednika za štiriletni mandat. O tem, da bo ANC ostal prva stranka, ni nobenega dvoma. To pa ne pomeni, da bo res zmagal. Predvidoma bo šlo za Pirovo zmago. Krepi se namreč (neizraženo) prepričanje, da so stvari teklo bolj urejeno kar med dobo apartheida! Na voljo je celo stranka, ki je svoj čas združevala - mi bi jim tako rekli - napredne belce.

Bila jih je peščica in rasisti so jih načrtno preganjali. Democratic Alliance (ali demokratična zveza) je že na prejšnjih splošnih volitvah dosegla 17 odstotkov glasov, kar pomeni, da je znajo volilo tudi veliko črno poltih državljanov. 7. maja bodo Južnoafričani izbrali 200 članov parlamenta preko vsedržavnih list, nadaljnih 200 pa izvolili na listah v 9 upravnih pokrajinah. Predsednik po ustavnih določilih vodi vlado.

Na volitvah iz katerih izhaja sedanja skupščina, je ANC zbral 65,9 odstotkov glasov ali 4 manj kot štiri leta prej. Demokratična zveza je nabrala 16,7 odstotkov ali 4 več kot v prejšnji izkušnji.

Mimo teh dveh akterjev bodo parlament naskakovale še druge skupine. Tretji po številu zbranih glasov je bil na prejšnjih volitvah Congress of the People, ki se smatra za manj grobo inačico ANC. V glavnem gre za elito, ki nekako lebdi nekaj centimetrov nad tlemi. Že v prejšnji izkušnji je skoraj izgubila Inkatha Freedom Party, zulujskega veljaka (kralja) Mangutha Buthelezija. Stranka je v zadnjem letu doživela celo razkol, ker je Buthelezi (86 let in pri slabem zdravju) ni hotel izpustiti iz rok. Mož je med apartheidom predstavljal znaten izziv Mandeli, podpirale (niti ne preveč prikrito) pa so ga rasistične oblasti.

Kar tri stranke izhajajo iz nekdanjega monolita ANC. V njihovih uspehih ali neuspehih bo moral ANC iskati razlago za svoj izkupiček. Vse tri predstavljajo izrazito levičarsko naravnost in se napajajo z idejami in retoriko komunistične partije, ki je bila sestavni del ANC. South Africa First (najprej Južna Afrika) združuje veterane oborožene skupine ANC Umkhonto We Sizwe (kopje naroda). Workers and Socialist Party sloni predvsem na podpori rudarskih delavcev, katerih zavest se je močno okrepila potem, ko je policija ne-

kajkrat z orožjem nastopila proti njim in jih več desetini tudi ubila. Najbolj znana med levičarskimi skupinami pa je Economic Freedom Fighters, ki je na volitvah za sedanjí parlament dosegla 3,7 odstotkov glasov in praga ni prestopila. Še vedno jo vodi Julius Malema, ki ga je ANC pred leti izključil iz svojih vrst. Malema se zavzema za korenite posege: belcem bi morali brez odškodnine odvzeti neskončne površine pašnikov in obdelane zemlje. S takimi idejami je Malema pred leti okoli sebe zbiral velike množice brezposelnih mladih. Kasneje so prišli na dan njegovi grehi: razuzdano osebno življenje, cel vozni park luksuznih avtomobilov, prava kraljevska rezidenca. To ni šlo skupaj z deklaracijami. Koliko ljudi bo sledilo njegovim paroli »one white - one bullet« (krogla za vsakega belca) je težko določljivo. Predvidevanja se nagibajo k izginotju iz političnega odra.

Še vedno prisotna bojazen belcev se strankarsko izraža v Front National. Ti nostalgiki so na strani nekdanjega reda in zagovarjajo referendum o svoji samostojnosti. Po zgledu »voortrekkerjev« iz 19. stoletja, ki so iz pokrajine Cape Towna odnesli šila in kopta in v notranjosti dežele ustanovili samostojni republiko Oranje in Transvaal, bi se jim dodelila primerna površina, ki bi postala njihova stvar. Gre za izrazito folklorni pojav.

Pravi izziv za Jacoba Zuma predstavlja Democratic Alliance (DA), ki jo vsa ta leta vodi energična Helen Zille, rojena v Južni Afriki nemškemu staršem. Poklicno je bila Helen Zille (1951) novinarka in je v času najhujšega rasističnega terorja razkrila podrobnosti o ujetju, mučenju in usmrtni z obešanjem aktivista Steva Bika, enega največjih ikon južnoafriške politične dediščine. Helen Zille je zaradi tistih vesti pretrpela marsikaj, v novi dobi pa postala županja Cape Towna in mesto vodila tako uspešno, da so ji leta 2008

podelili naziv najboljši županje (župana) na svetu.

V zadnjih tednih se v Južni Afriki vrstijo volilni shodih in na tistih DA nastopa vedno več črno poltih državljanov. Helen Zille ne bo dosegla popolnega volilnega uspeha. Tabu barve kože je še vedno prevelika ovira za avtomatsko podporo. Razmerje 66:17 iz prejšnjih volitev pa se bo zanesljivo korenito spremenilo zaradi absolutnega napredka DA in zaradi odpada, ki ga bodo ANC povzročile tri oporečniške stranke. Najbolj drzna predvidevanja omenjajo vladanje neke koalicije in ne monopolne vloge ANC.

Jacobu Zumi očitajo nesposobnost, po novem pa tudi nezakonito črpanje javnega denarja za izgradnjo zasebne rezidence kraljevskega nivoja.

Prav zadnje kronike večkrat izpostavljajo sodno obravnavo proti znane mu invalidnemu tekaču Oscarju Pistoriusu, obtoženemu umora partnerice. Posebno oster do Pistoriusa je tožilec, ki je belec. Do časa tega pisanja Pistorius še ni priznal umora, večkrat pa se je znašel v skoraj brezizhodnem položju. Morebitna zmaga tožilca bi bila - v slučajno istočasni volilni bitki - voda na mlin za Helen Zille. Prikazala bi sposobnost belcev, da znajo sami obračunati z grehi iz svojih vrst. Ovrednotila bi nepristranskost sodstva, ki je doslej večkrat delovalo po navodilih nepisanih priporočil o narodni spravi.

Marsikaj sedaj aktualnega sta v Južni Afriki že v prejšnjih letih obelodanila Joe Slovo in njegova hči Gillian. Slovo (rojen v Litvi) je bil po zmagi Mandele na volitvah leta 1994 ministar v prvi vladi nove dobe. Njegova nedokončana avtobiografija izpostavlja marsikateri problem, ki je na površje prišel z zamikom poldrugega desetletja. Gillian Slovo je napisala knjigo o sodni izravnavi krivic iz časa apartheida. Knjiga z naslovom »Red dust« (rdeč prah) je doživela tudi filmsko obdelavo.



SLOVENIJA - Po razkolu v stranki Pozitivna Slovenija je prišlo do vladne krize

Bratuškova napovedala odstop Predčasne volitve že 22. junija?

Koalijski partnerji odločitev podpirajo, Jankovič ne - Opozicija: Pričakovano, a prepozno - Skrajšati roke za razpis volitev?

BRDO PRI KRANJU - Alenka Bratušek bo jutri uradno odstopila kot predsednica slovenske vlade. Na včerajšnjem srečanju s prvaki strank vladne koalicije - Socialnih demokratov, Državljanske liste in Demokratične stranke upokojencev - Igorjem Lukšičem, Gregorjem Virantom in Karlom Erjavcem se je namreč strinjala, da so za državo najboljše čim prejšnje volitve, po možnosti še pred poletjem. Za opozicijo je bila odločitev pričakovana, a prepozna, medtem ko z njo ni zadovoljen prvak Pozitivne Slovenije Zoran Jankovič.

Bratuškova je napovedala, da bo jutri predsednika republike Boruta Pahorja in predsednika Državnega zbora Janka Vebra obvestila o odstopu. Poudarila je, da panika ni potrebna, saj da so stabilizirali javne finance, tudi ocene gospodarske aktivnosti so boljše od napovedanih. Po njeni oceni bi bil prvi možen datum volitev že 22. junij, odločitev pa je v rokah poslancev, katere je pozvala, naj se odrečejo predlaganju mandatarja. Pahor se je tej možnosti že odpovedal.

Po Lukšičevem mnenju je odločitev Bratuškove za odstop v danih razmerah edina prava, aktualna vlada po njegovi oceni Slovenijo pušča v bistveno boljši kondiciji kot prejšnja. Za Erjavca je odločitev Bratuškove odgovorna in obstajajo vse možnosti za izvedbo volitev pred parlamentarnimi počitnicami, vse pa je zdaj odvisno tudi od poslancev. Virant pa je ob ponosu glede opravljenega dela namignil na možnost, da je do zrušenja vlade prišlo zaradi uspešnega boja policije proti korupciji.

Z odločitvijo Bratuškove nasprotno ni bil zadovoljen predsednik PS Zoran Jankovič, ki na sestanku na Brdu pri Kranju ni bil povabljen, v pismu Bratuškovi pa je med drugim zapisal, da žele po predčasni volitvah v stranki nimajo, če pa se bo zanje izrekle ostale koalijske stranke, pa podpira izvedbo pred parlamentarnimi počitnicami, že junija.

Na napoved Bratuškove se je na Twitterju odzval tudi prvak SDS Janez Janša. Potopili so ladjo in sedaj bežijo z nje, še prej pa bodo poskrbeli zase, je zapisal, medtem ko so iz SDS sporočili, da so v tem hipu edina stranka v državi, ki je programsko in kadrovsko pripravljena na volitve, ki pa bodo prišle prepozno.

Za Novo Slovenijo je odločitev Bratuškove pričakovana, a bi morala to storiti že takoj po kongresu PS, če bi resnično želela pripeljati državo na volitve še pred poletnimi počitnicami, saj se je zdaj ta možnost zelo zmanjšala oz. je skoraj nična.

Po odstopu Alenke Bratušek, ki ji ana-

litika Matej Makarovič in Miro Kline napovedujeta politični konec, lahko morebitne nove predloge za predsednika vlade vložijo predsednik republike, poslanske skupine ali najmanj deset poslancev. Če DZ ne izvoli novega mandatarja oz. če ni predlogov zanj, predsednik republike v 30 dneh razpusti DZ in razpiše predčasne volitve. Potem mora biti novi DZ izvoljen najpozneje dva meseca po razpustu prejšnjega, predčasne volitve pa se lahko opravijo najprej v 40 dneh od dneva razpisa.

Glede scenarija predčasni volitev pred poletnimi počitnicami se sicer mnenja pravnikov razlikujejo. Za volitve denimo 22. junija bi namreč morali skrajšati redne roke za razpustitev vlade in razpis volitev. Po mnenju pravnik Mira Cerarja bi se morali glede tega prej posvetovati z ustavnopravnimi strokovnjaki, medtem ko bi bil za ustavnega pravnik Franca Grada dogovor med strankami o krajšanju roka protiušten in protizakonit. (STA)

Alenka Bratušek z Gregorjem Virantom, Igorjem Lukšičem in Karlom Erjavcem po včerajšnjem vrhu koalijskih partnerjev v Brdu pri Kranju

ANŽE MALOVRH/STA



ČEDAD - Na včerajšnji seji upravnega sveta Tilatti novi predsednik Čedajske ljudske banke

ČEDAD - Graziano Tilatti je novi predsednik Čedajske ljudske banke. Na to mesto ga je upravni svet tega denarnega zavoda imenoval na včerajšnji seji, ki je bila prva po skupščini preteklega 25. aprila, kjer se je po več kot štiridesetletnem vodenju poslovlil zgodovinski predsednik Lorenzo Pelizzo.

Z Grazianom Tilattijem prihaja na čelo čedajskega zavoda v videmski pokrajini in deželi Furlaniji Juljski krajini znana osebnost: gre namreč za predsednika uprave gradbenega podjetja Rinaldo Tilatti in deželnega predsednika združenja obrtnikov Confartigianato, ki, kot piše v sporočilu za javnost, globoko pozna tudi čedajsko banko in njene specifikke. V svoji prvi izjavi po imenovanju je Tilatti potrdil nadaljevanje delovanja v smer rasti v avtonomiji, ohranitve krajevnega značaja in vzajemnosti. Banka bo julija letos obhajala 128 let delovanja in je s svojimi 14 tisoč družbeniki oz. delničarji, 600 zaposlenimi, 75 agencijami v sedmih pokrajinah in z upravljanjem osmih milijard evrov



GRAZIANO
TILATTI

edina neodvisna ljudska banka deželnega interesa v FJK, je dejal predsednik.

V banki so sprejeli tudi triletni načrt delovanja za obdobje 2014-2016, kjer računajo, da bodo dosegli občutljivo raven razvoja in donosnosti že do konca letošnjega leta, pri čemer jim podatki o poslovanju v prvem trimesečju vlivajo optimizem. Pripravljajo se tudi pomembni dogovori, ki bodo banki omogočili, da bo vedno bolj učinkovito odgovarjala na zahteve malih in srednjih podjetij na italijanskem severovzhodu.

FJK - Tiskovno sporočilo Gabrovca (SSk)

Dežela: zelena luč za zakon o kmetijstvu

TRST - Deželni odbor je končno le prižgal prvo zeleno luč zakonskemu osnutku, ki uvaja celo vrsto koristnih novosti na področju kmetijstva, gozdarstva in torej upravljana podeželja. Med temi je nedvomno tudi ukrep, ki omogoča in spodbuja vračanje kmetijskim dejavnostim nekdanj opuščenih zemljišč, začeni s paštni. Tako v sporočilu za javnost poudarja podpredsednik deželnega sveta Furlanije Juljske krajine in svetnik stranke Slovenska skupnost Igor Gabrovec, ki ugotavlja, da naj bi bila po novem pot obnavljanja zaraščenih ali sesutih paštnov bistveno lažja, saj so se v doslej redki pogumni kmetovalci pri tem soočali z neverjetno serijo zapletov in vsakovrstnega zavlačevanja: »Redno negovanje terasastih vrto, oljčnikov in vinogradov je v interesu vseh, na kar opozarjajo številni primeri zemeljskih usadov, ki ogrožajo tudi varnost prometnic. Zgovoren je primer tržaške obalne ceste,« piše Gabrovec.

Zakonski osnutek, ki je sad že leto dni trajajočega prizadevanja in stalnega spodbujanja obeh slovenskih deželnih

svetnikov, začena svojo pot v raznih posvetovalnih organih in pristojnih komisijah, nakar se bo z njim v začetku junija ukvarjal deželni svet, ko bo zakon sprejet v dokončni obliki, do takrat pa ga bo mogoče še izboljšati, piše Gabrovec, ki dodaja, da bi bilo koristno in pravično, ko bi zakonodajalec načelno upošteval sliko in torej razmah kmetijsko obdelanih površin iz prvih povojnih desetletij, ko se je začel val opuščanja kmetijstva: »kjer je bilo v šestdesetih letih polje ali vinograd, tam naj kmetovalcu omogočimo ponovno obdelovanje zemlje brez vsakega namišljenega narovarstvenega pogojevanja,« piše podpredsednik deželnega parlamenta, ki tudi poudarja, da je deželni odbor pred nekaj tedni sklenil, da ustanovi strokovno delovno komisijo, ki naj preučijo vprašanje skupne lastnine jusov in srenj. Sklep izhaja iz obvez, ki jih je uprava Serracchianije sprejela v deželnem svetu na osnovi večkratnih dokumentov in resolucij slovenskih svetnikov. Gabrovec k v roku šestih mesecev pričakuje prve konkretne pozitivne ukrepe tudi na tem področju.

TRST - Pobude slovenskega programskega oddelka ob 50-letnici deželnega sedeža RAI

Spomini in odprta vrata



TRST - Tudi slovenski programski oddelki se vključili v pripravljanje pobud ob 50-letnici delovanja deželnega sedeža italijanske državne radiotelevizije RAI za Furlanijo Juljsko krajino. Jubilej bodo počastili z dnevi odprtih vrat, ki bodo potekali v torek, sredo in četrtek, uvod v to tridnevje pa bo predstavljala oddaja Pogled skozi čas, ki bo po Radiu Trst A na sporedu jutri ob 11. uri v sklopu Studia D in bo tokrat priložnostno obarvana. Urednica Luana Grilanc si je namreč oddajo zamislila kot srečanje nekdanjih kolegov, ki so bili prisotni ob otvoritvi novega sedeža 6. maja 1964. Svoje spomine na "star sedež" na Oberdankovem trgu in na novega v Ulici Fabio Severo bodo obujali Marjuča Offizia, Lida Turk, Dorica Žagar, Marjan Slokar in Dimitrij Volčič.

Kot že rečeno, bo oddaja predstavljala uvod v teden odprtih vrat, ko bodo tudi »neposvečeni« lahko obiskali deželni sedež RAI v Trstu in lahko skupaj z uredniki ustvarjali radijske in televizijske oddaje ter pokušali v zakulisje dela naših radijcev in televizijcev. Pri tem si bodo obiskovalci lahko ogledali dokumentarce 6. maja,

na četrtek, ki bo na sporedu v torek ob 18. uri, dalje Pisane družine, ki bo na ogled v sredo ob 17. uri ter Televizija radiu hvaležno poklanja, ki bo na sporedu v četrtek ob 18. uri.

Prav tako bo mogoče tudi sodelovati pri snemanjih in oddajah s publiko. Poleg Mladega vala v torek, sredo in četrtek med 15. in 17. uro, bodo na voljo sledeče oddaje: v torek v Studiu B med 8.10 in 10. uro Radioaktivni val, popoldne med 14.10 in 15. uro pa Otroški kotiček, oddaja in kviz za najmlajše poslušalce. V sredo bo v Studiu B med 14.10 in 15. uro oddaja Iz domače zakladnice, v Avditoriju A pa bodo med 15. uro in 16.30 snemali televizijsko oddajo Mikser. V četrtek bo v Studiu D med 13.25 in 14. uro priljubljena Glasba po željah.

Obisk sedeža bo mogoč med 10. in 12. ter med 16. in 18. uro, obiskovalci pa si bodo lahko ogledali tudi priložnostno razstavo. Obisk in dostop do snemanj in oddaj bo mogoč s predhodno rezervacijo na telefonskih številkah 0407784251 ali 0407784282 ter na naslovu elektronske pošte programi.slo@rai.it.

Angel pozabe od jutri na valovih radia Trst A

Roman Angel pozabe, ki ga je v nemščini napisala koroška pesnica, dramaturginja in pisateljica Maja Haderlap, je ob izidu leta 2011 presenetil avstrijsko in slovensko javnost. Prepričljiva (avtobiografska) pripoved o zavedni slovenski koroški družini in njenem prepletanju z najbolj bolečimi stranmi polpretekle zgodovine, je prejela številne nagrade. Roman so prevedli v slovenščino, v kratkem naj bi izšel tudi v italijanski, medtem ko so v ljubljanski Drami uspešno postavili na oder njegovo gledališko adaptacijo.

Od jutri bodo lahko pripovedi Maje Haderlap prislunili tudi poslušalci radia Trst A. Ob 17.30 se bo namreč začel nov niz oddaj Odprta knjiga: v 25 nadaljevanjih, ki bodo na sporedu od ponedeljka do petka, bodo poslušalci spoznali roman Angel pozabe skozi glas in interpretacijo Lučke Počkaj, tržaške gledališke igralke, ki je že 10 let zaposlena v Slovenskem ljudskem gledališču Celje. Pod režijo radijske adaptacije se je podpisal Marko Sošič, pod avtorsko glasbo pa Aldo Kumar.



UKRAJINA - Po vsej državi dvodnevno žalovanje za 40 žrtvami v Odesi

Opazovalci Ovseja na prostosti, v spopadih še desetine mrtvih

Spopadi v Krematorsku in ponovni izbruhi nasilja s številnimi žrtvami v Slavjansku

KIJEV - V nasilju med proruskimi aktivisti in privrženci ukrajinskih oblasti, ki je v petek zvečer izbruhnilo v mestu Odesa na jugu Ukrajine, je umrlo več kot 40 ljudi. Ukrajinska vojska je včeraj razširila vojaško operacijo na vzhodu države, medtem pa so proruski separatisti izpustili pred tednom dni zajete opazovalce Ovseja.

Ukrajinska vojska je razširila vojaško operacijo, s katero želi prevzeti nadzor nad mesti na vzhodu države, ki so v rokah proruskih aktivistov, je sporočilo ukrajinsko notranje ministrstvo. »Aktivna faza operacije se nadaljuje. Ne bomo se ustavili,« je zapisal notranji minister Arsen Avakov. Dodal je, da so ukrajinske sile v Krematorsku ponoči ponovno prevzele nadzor nad televizijskim stolpom, ki je bil v rokah separatistov. Podatkov o podrobnostih akcije ali žrtvah ni navedel.

Tudi ruski mediji poročajo o spopadih v Krematorsku in okolici. Pri tem naj bi umrla dva človeka, 12 ljudi je ranjenih. Bolnišnični viri sicer navajajo podatke o najmanj 5 mrtvih in 17 ranjenih. Operacija v Krematorsku sledi operaciji v 15 kilometrov oddaljenem mestu Slavjansk, ki jo je ukrajinska vojska sprožila v petek. V spopadih sta bila po podatkih Kijeva sestreljena dva ukrajinska helikopterja. Proruski aktivisti so sporočili, da so bili v Slavjansku ubiti trije njihovi borci in dva civilista.

Tiskovni predstavnik ruskega predsednika Vladimirja Putina, Dmitrij Peskov, je sicer poudaril, da Kremelj nima več vpliva na separatiste na vzhodu Ukrajine. »Rusija je dejansko izgubila vpliv nad temi ljudmi,« je izpostavil in dodal, da separatistov ne bo mogoče prepričati, naj položijo orožje, saj so ogrožena njihova življenja.

Na vzhodu Ukrajine se je medtem razpletla situacija z opazovalci Organizacije za varnost in sodelovanje v Evropi (Ovse), ki so jih pred več kot tednom dni zajeli proruski separatisti. Opazovalci so bili namreč izpuščeni na prostost, je sporočil posebni odposlanec ruskega predsednika Vladimirja Putina, Vladimir Lukin. Do zajetja je prišlo 25. aprila v Slavjansku. Separatisti so pridržali osem opazovalcev Ovseja ter pet ukrajinskih vojakov. Izpuščene opazovalce so na kontrolni točki pri Slavjansku včeraj predali generalnemu sekretarju Sveta Evrope Thorbjornu Jaglandu. Nato so jih odpeljali v 90 kilometrov oddaljeni Doneck. Lukin je poudaril, da separatisti zajetih opazovalcev niso izmenjali, pač pa so jih izpustili.

V Slavjansku je po odhodu opazovalcev izbruhnilo nasilje, v katerem je bilo ubitih 15 ljudi. Za nasilje naj bi bili krivi obojeni napadalci, ki bi po ocenah predstavnikov samoobrambnih sil mesta lahko pripadali ultranacionalističnemu Desnemu sektorju. V vasi Andrejevka na obrobju Slavjanske so medtem pripadniki Desnega sektorja v ločenem incidentu ubili deset ljudi, še 40 so jih ranili. Po navedbah župana Slavjanske Vjačeslava Ponomareva ni šlo za spopad, pač pa so ekstremisti streljali na neoborožene ljudi na cesti sredi vasi.

Medtem so v Odesi na jugu Ukrajine, kjer je v petkovih spopadih umrlo več kot 40 ljudi, še okoli 200 pa jih je bilo ranjenih, razglasili tridnevno žalovanje. Večino žrtev je zahteval požig sindikalnega objekta. Pri tem je večina ljudi umrla zaradi zadušitve, nekaj pa jih je umrlo med poskusom pobege pred požarom s skokom skozi okna. V času požara so v stavbi bili proruski aktivisti.

Ukrajinski začasni predsednik Oleksandr Turčinov je razpisal nacionalno dvodnevno žalovanje tako za žrtvami nasilja v Odesi kot tudi za ljudmi, ki so v petek umrli pri Slavjansku. Kijev je prepričan, da so za nasilje odgovorni sodelavci nekdanjega predsednika Viktorja Janukoviča. »Provokacije, ki vodijo v nemire, financirajo nekdanji uslužbenci Janukovičeve vlade,« je za-

trdila predstavnica ukrajinske tajne službe SBU Jekaterina Kosareva. Dokazov ob tem ni predstavila. Nekdanja premierka Julija Timošenko je ob obisku Odesa odgovornost pripisala Moskvi. »Rusija poskuša z vsemi sredstvi destabilizirati Ukrajino in prepričati predsedniške volitve 25. maja,« je menila.

Peskov pa je vso odgovornost za nasilje v Odesi pripisal ukrajinski vladi. Oblasti v Kijevu je ob tem pozval, naj odpovejo za 25. maj načrtovane predsedniške volitve. V luči nasilja so namreč volitve »nesmiselne in najmanj absurdne«.

O krizi v Ukrajini sta po telefonu znova govorila tudi ameriški državni sekretar John Kerry in ruski zunanji minister Sergej Lavrov. Kerry je ob tem pozval Rusijo, naj preneha podpirati proruske separatiste v Ukrajini. Lavrov pa je pozval ZDA, naj pritisnejo na ukrajinske oblasti, da bodo končale vojaško operacijo na vzhodu Ukrajine. (STA)



Osvobojene opazovalce Ovseja je na letališču v Kijevu sprejel premier Jacenjuk ANSA

RIM - Pred sinočno nogometno tekmo Napoli - Fiorentina

Trije ranjeni v streljanju

V življenjski nevarnosti 30-letni Neapelčan - Spopadi z navijači Rome - Kvestura: Drugačni razlogi



Prva pomoč enemu od ranjencev ANSA

RIM - Pred sinočno finalno tekmo za italijanski nogometni pokal med Napolijem v Fiorentino je v Rimu prišlo do hudih izgrediv s streljanjem, pri čemer so bili ranjeni trije neapeljski navijači. Najhujše je stanje 30-letnega moškega, ki so ga zaradi strelnih ran v prsnem košu s pridržano prognozo sprejeli v bolnišnico Villa San Pietro. Težje je bil ranjen tudi 43-letni Neapelčan, tretjo, 32-letno osebo pa so sprejeli v bolnišnico Santo Spirito prav tako zaradi ran iz strelnega orožja. S kvesturo so sinoči javili, da je do streljanja prišlo iz »drugačnih razlogov« in ne med spopadi med navijači Rome in Napolija, do katerih je vsekakor prišlo v predelu Tor di Quinto in pri stadionu. Izgredi so se nadaljevali tudi na tribunah stadiona in povzročili zakasnitev tekme. Skupno poročajo o vsaj 10 ranjenih.

AFGANISTAN - Katastrofalne posledice ogromnega zemeljskega plazu

Žrtev naj bi bilo 500

KABUL - Na severu Afganistana se nadaljuje iskanje morebitnih preživelih po zemeljskem plazju, ki je v petek zasul vas Ab e Barik v provinci Badakšan. Afganistanske oblasti ocenjujejo, da končno število smrtnih žrtev ne bo preseglo 500. Doslej so našli okoli 300 trupel, namestnik guvernerja province Badakšan Gul Mohamad Baidar pa je ocenil, da se končno število žrtev ne bo povzpelo nad 500. Prva poročila so govorila o več kot 2000 pogrešanih, Baidar pa je pojasnil, da je šlo pri tem za očne prebivalce, ne oblasti.

»Imamo seznam okoli 300 umrlih,« pa je povedal guverner province Šah Valiullah Adib. Kot je še dodal, so zasute hiše pod metri zemlje, zato operacije iskanja ne morejo nadaljevati. »Pripravili bomo molitve za žrtve in območje uredili kot množični grob,« je dodal.

Policija je sporočila, da je vas po plazju zapustilo okoli 2000 ljudi, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Kot so včeraj sporočili iz misije ZN v Afganistanu, je plaz uničil več kot 300 od skupno 700 hiš v vasi. 580 družinam še grozi, da jim bodo plazovi po obilnem deževju odnesli domove. Uničenih naj bi bilo tudi veliko kmetijskih površin. Vas sta v eni uri prizadela dva zemeljska plazova, je pojasnil Baidar. Prvi je zasul številne vaščane, ki so se zbrali v mošejah ob petkovih molitvah, drugi pa tudi ljudi, ki so zasutim hoteli priskočiti na pomoč. Zemeljski plazovi so se sprožili po obilnem deževju v zadnjih dneh.

Nekateri med preživelimi na prizorišču katastrofalnega plazju

ANSA



Pri ocenjevanju škode ter zagotavljanju pomoči z lokalnimi oblastmi sodelujejo tudi predstavniki ZN in sil zveze Nato. Ameriški predsednik Barack Obama je Afganistanu že ponudil pomoč ZDA ob katastrofi. Afgani-

Vatikan: komisija o pedofiliji za večjo odgovornost

VATIKAN - Komisija, ki jo je papež Francisek ustanovil z nalogo preiskati zlorabe otrok v Rimskokatoliški cerkvi, se je po prvi seji zavzela za večjo odgovornost in obljubila, da bodo pri njenih odločitvah vedno v ospredju interesi otrok in prizadetih odraslih. Bostonski kardinal Sean O'Malley je pojasnil, da želi komisija oblikovati jasna pravila, da bodo odgovorni na vseh ravneh odgovarjali za svoje napake, za članico Marie Collins, ki jo je v mladosti zlorabljal duhovnik, pa je posebej pozitivno vztrajanje, da mora biti jasno, kdo je odgovoren za zlorabe. Naloga komisije bo predlagati rešitve, ki bi spodbujale »lokalno odgovornost« za zaščito otrok, cilj pa je povečevati zavest o tragičnih posledicah spolnih zlorab in pomanjkljivega odkrivanja ter podpreti tako žrtve kot svojce. (STA)

Iran bo predelal del spornega reaktorja v Araku

TEHERAN - Iran je napovedal, da bo predelal del spornega reaktorja na težko vodo v Araku, ki ga še gradijo. To je potrdil glavni iranski jedrski pogajalec Ali Akbar Salehi. Za mednarodno skupnost Arak predstavlja razlog za zaskrbljenost, ker bi lahko Teheran iz porabljenega goriva reaktorja teoretično pridobil za izdelavo jedrskega orožja primeren plutonij, zato zahod zahteva zaprtje reaktorja ali predelavo v obrat na lahko vodo. Salehi je pojasnil, da bo Arak tudi po predelavi ostal reaktor na težko vodo, vendar bo lahko proizvedel le petino prvotno predvidene količine plutonija. (STA)

Pri Berlusconi sredi noči pozvonili policisti

RIM - Nekdanji premier Silvio Berlusconi tudi v praksi spoznava, kako poteka alternativno prestajanje kazni po obsodbi zaradi davčne utaje. Prejšnjo noč so na njegova vrata pozvonili možje v modrem - samo da bi preverili, ali je medijski mogotec res doma. Kontrola na njegovem naslovu v Rimu je bila prva, odkar je milansko sodišče Berlusconiju odobrilo alternativno prestajanje kazni s socialnim delom v domu za ostarele, s katerim bo začel prihodnji petek. To pa ne pomeni, da je v času, ko ne opravlja javnih del, Berlusconi prost. Med 23. uro zvečer in 6. uro jutraj mora biti namreč voditelj stranke Naprej Italija pridno doma. V Rimu se lahko ob tem nahaja največ tri dni v tednu, sicer pa ne sme zapuščati Lombardije.



Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786350
faks 040 7786339
sport@primorski.eu



Primorski
dnevnik



Špilak še vodi, danes še kronometer

FRIBORUGU - Slovenec Simon Špilak (Katjuša) je tudi po četrthi etapi dirke po Romandiji v Švici obdržal skupno vodstvo. Pred nasledovalcem Britancem Chrisom Froome (Sky) ima sicer le sekundo naskoka. Danes bo ravno Froome imel priložnost za napad na končno zmago, saj se bo dirka končala s kronometrom v dolžini 18,5 km v okolici Neuchatela. Včeraj je zmagal Švicar Michael Albasini (Orica-GreenEdge, **na fotografiji ANSA**), ki je na 174 km dolgi krožni preizkušnji s startom in ciljem v Friborgu dosegel še tretjo etapno zmago na dirki.



Bolzan kandidat za Volvo Ocean Race

LISBONA - Med osmimi kandidati za nastop na znameniti regati okoli sveta Volvo Ocean Race je po več letih spet Italijan. To je jadralca iz Romansa Alberto Bolzan, ki je bil meddrugim krmar Esimit Europe 2. Zanj se zanima ekipa Alvimedica, ki jo vodita Američana Towill in Enright. Ekipa želi zbrati na krovu večino jadralcev pod 30 letom. Regata obkroži svet v devetih mesecih, jadrnice plujejo čez tri oceane, mimo petih celin in 11 držav.

BAVISELA 2014 - Danes start maratona, polmaratona in družinskega teka

Rekordne številke

»NAŠ« NASVET - Pred današnjim maratonom Kako preteči 42 km brez bolečin in truda



Walter Rupel

Med tekači, ki bodo tekli najdaljšo razdaljo – 42,192 kilometrov – bo danes tudi Prosečan Walter Rupel (avgusta bo dopolnil 50 let). V domačem mestu, kjer je pretekel svoj prvi maraton, bo teklen danes že devetih. Od leta 2003 stalno teče, pred tem je rekreativno igral nogomet, še prej pa je tudi kolesaril. Maraton je pretekel tudi v Berlinu, zadnjič pa se je z maratonsko razdaljo spopadel v Turinu novembra letos: skupno je pretekel že petnajst maratona. Pri napovedih in navsvetih za tržaški maraton je bil sicer zelo previden, saj meni, da bo modroval potem, ko bo pretekel skozi cilj. Maratonci bodo startali danes ob 8.30 z Gradišča.

Ali je trasa tržaškega maratona zahtevna ali sodi Maraton Evrope, kot ga poimenujejo, med lažje maratone?

S psihološkega vidika je gotovo v Trstu lažje, saj ne tečeš dvakrat po isti trasi kot na primer v Ljubljani. S tehničnega vidika pa je težko, saj med Štivanom in Obalno cesto se cesta kar dviga. Obenem pa moramo upati, da ne bo vroče.

Kaj poje tekač pred maratonom?

V zadnjem tednu je priporočljivo jesti pasto, na dan tekme pa zjutraj piškote in med, ki je baje za moč boljši od marmelade.

Ali je dobro, da tekač popije kaj tudi pred startom?

Nekaj že, a ne preveč. Navadno si prinesem kaj s sabo in popijem pred startom. Med tekom pa ne pijem na vsaki postojanki, večinoma samo na koncu. Izjema je seveda, če je vroče, takrat pijem več.

Ali se tekač pred maratonom more ogreti?

Osebnost ne tečem veliko, čim manj, le toliko, da se ogrejem, saj me potem čaka kar veliko kilometrov.

Koliko kilometrov pa pretečete zadnji teden pred maratonom?

Tudi čim manj. Moj cilj je, da pretečem 42 kilometrov brez bolečin in truda. Prav zato je važna pripravljalno

obdobje, ko tečem od 80 do 100 kilometrov na teden. Pretežno tečem vedno po Napoleonski cesti, ker sta tam tudi pipi z vodo.

Kolikokrat tedensko pa tečete?

Ko imam čas. Približno petkrat tedensko zjutraj, preden grem v službo. Letos sem pretekel že dva polmaratona, januarja pa Lanaro Granfondo (32 km).

Od kdaj pa redno tečete in teknujete?

Sem član društva Generali od leta 2002, bolj resno pa treniram kakih pet let. Srečeval sem se, zdaj sicer nekoliko manj, s skupino zelo dobrih tržaških tekačev, ki so skupino poimenovali Calzini sbusai. Preden sem jih spoznal, sem maraton tekel v več kot štirih urah, po letu dni treninga z njimi pa sem teklen v Trstu skoraj uro manj. (V.S.)

BAVISELA - Iskrice

Tudi Egipčani, ki sanjajo o maratonu v Palestini

Današnjih tekov se bodo udeležili tudi številni tekači in tekačice iz tujine. Najbolj številna skupina prihaja iz Egipta, od koder je v Trst prišlo 46 tekačev skupine Maadi Runners, s sedežem v Kairu. Poleg Slovencev, Hrvatov in Avstrijcev bo nekaj Nemcev, Kanadčanov, Američanov in Palestincev. Tekaška skupina Maadi Runners želi v prihodnje organizirati maraton v Palestini. Na startu polmaratona v Devinu bo tudi predsednik tržaške pokrajinske atletske zveze Fidal Emiliano Edera. Silvano Gherdina se lahko pohvali, da je bil na vseh 21. izvedbah družinskega teka. Na startu bo tudi letos. Za varnost bo skrbelo okrog 600 prostovoljcev.

ORIENTACIJSKI TEK

Tudi tekmovalci Gaje

V okviru Bavisela so včeraj organizirali tudi orientacijski tek po mestnih ulicah, na katerem so nastopili tudi nekateri tekmovalci gropajsko-padriške Gaje, ki so dosegli dve prvi in eno drugo mesto.

Orientacijski tekači po tržaškem mestnem središču

FOTODAMJ@N



Vrsta za vpisovanje na Velikem trgu

krim in Cherkaoui El Makhjout ter mladi Kenijec Saekwo Chepkwik Alex. V ženski konkurenci bo glavni favorit Laura Giordano, italijanska državna prvakinja v maratonu (2.35:36).

V polmaratonu bo glavna zvezda Stefano Scaini (1.04:37). Premagati ga bo skušal slovenski tekač Anton Kosmač (1.04:57). Pri ženskah se bodo za zmago potegovale Anna Incerti (1.08:18), Žana Jereb in Deborah Toniolo.

Današnje Baviselo boste lahko v živo spremljali po spletni strani www.bavisela.it.

Včerajšnji dan, na katerem so bili protagonisti drugi športi, od orientacijskega teka do veslaške regate (v moški konkurenci je zmagala posadka Adrie - Pietro Milos, Massimiliano Tumburus, Emanuele Pertosi, Francesco Lo Terzo in Filippo Wiesenfeld - v ženski konkurenci pa veslačice Saturnie Laura Cressi, Erika Villi, Isabella Herlinger, Elena Filippi in Micaela Panteca), se je zaključil s koncertom tržiške glasbene skupine The Favas.

Bavisela 2014 pa se bo uradno končala z nagrajevanjem, ki bo ob 12.30 na Velikem trgu v Trstu.

V odločilni tretji finalni tekmi ženske A2-lige so tržaške košarkarice SGT Calligaris v domačem PalaRubiniju premagale Torino s 50:44 in se uvrstile v A1-ligo. Po 20 letih bo tržaški klub spet igral v najvišji državni ligi

FOTODAMJ@N



NAMIZNI TENIS

Italija boljša od Slovenije, uspešna tudi Ridolfijeva

Italijanska namiznotenška reprezentanca je napredovala v ligo prvakov, kjer nastopajo samo najboljše reprezentance. Na ekipnem SP v Tokiju je v četrtfinalu najprej premagala Slovenijo, nato še Česko. Slovenija, ki ni mogla računati na nosilca igre Bojana Tokića (zaradi zdravstvenih težav), je po porazu z Italijo ohranila mesto v drugi kakovostni skupini. V ženski konkurenci pa bosta Italija in Slovenija tudi naslednje leto igrali v drugi kakovostni skupini. Včeraj so Italijanke (med njimi tudi Lisa Ridolfi) premagale Wales s 3:2, izgubile pa s Švico s 2:3.

LIGA PRVAKINJ - Finale zaključnega turnirja: danes Budućnost - Győr. Polfinala: Budućnost - Vardar 22:20, Győr - Midtjylland 29:26.



ŽENSKA C-LIGA - Po porazu na furlanskem gostovanju

Drugo mesto pod vprašajem

V Pordenonu je Zalet gladko izgubil - Odločilna bosta prihodnja zadnja dva kroga

**Bulloneria Friulana - Zalet 3:0 (25:20, 25:19, 25:18)**

Zalet: Babudri 17, Crissani 0, Cvelbar 0, Grgič 2, Gridelli 9, Štoka 7, Prestifilippo (L) 1, Balzano 4, Costantini, Gruden, Kojanec 0, Preprost, Škerl (L 2). Trener: Edi Bosich.

Iz Pordenona se Zalet vrača z glatkim porazom, ob zmagi Est Volleya pa so naše igralkice, vsaj zaenkrat, izgubile tudi drugo mesto na lestvici.

Poraz je bil tokrat, žal, povsem zaslužen, saj so zaletovke odigrale eno svojih slabših letošnjih tekem. Od rok jim ni šlo nič, še zlasti v obrambi, kjer so naše igralkice običajno zelo borbene. Tokrat ni bilo tako, zelo povprečna obramba pa je naši ekipi velikokrat preprečila protinapade, s katerimi bi

lahko ugnale zelo razpoložene domačinke. Tudi napadalke niso bile razpoložene, če izvzamemo Fulvio Gridelli in še zlasti malodane neustavljivo Tania Babudri (**na arhivskem posnetku**).

Vsi trije seti so si bili na las podobni: do približno petnajste točke sta si bili ekipi povsem enakovredni, nakar so prevzele pobudo domačinke, katerim se zaletovke enostavno niso več zmogle zoperstavljati in zmaga je pač pripadla Pordenončankam.

V prihodnjih dveh kolih čakata Zalet dve tekmi na domačem igrišču, tako da je boj za drugo mesto še vedno odprt, čeprav je seveda tudi položaj, ki ga naša združena ekipa zaseda tik pod vrhom lestvice, resnično odlični!

NOGOMET - V kategoriji U14

Čezmejni turnir osvojila Pro Gorizia

V finalu so Goričani premagali Bilje

S finalno tekmo med Biljami in Pro Gorizijo se je zaključilo tekmovalje v mednarodni ligi Brez meja za starostno kategorijo U14. Tekmo sp odigrali pred polfinalno tekmo Turnirja narodov. V rednem času se je tekma končala z rezultatom 1:1, zmagovalca pa smo dobili šele po streljanju enajstmetrovk. Igralci Pro Gorizije so bili v izvajanju spretni in so na koncu osvojili čezmejno lovoriko.

Tudi Bratuškova

V Gradišču se je v četrtek končal tudi Turnir narodov, ki ga je letos drugič v zgodovini osvojila reprezentanca Slovenije. Slovenski nogometaši, ki jih vodi selektor Igorja Benedejčič, so premagali Mehiko s 4:1. Tekmo si je ogledala tudi slovenska prva ministrica Alenka Bratušek (na sliki BUM-BACA), saj igra s slovensko izbrano vrsto njen sin Oskar Cvjetičanin (igralac Domžal).

LJUBITELJI - Play-off, četrtfinale pokala: Sovodnje - Chiopris 1:0.

B2-LIGA

Sloga Tabor na gostovanju brez točk

Valsugana - Sloga Tabor Televisa 3:0 (25:17, 25:21, 25:22)

Sloga Tabor Televisa: Bogognesi 13, Iaccarino 11, Jerončič 4, Vasilij Kante 8, Princi 1, Sirch 4, Privileggi (L), David Cettolo, Natan Cettolo 0, Ambrož Peterlin, Matevž Peterlin, Sosič 1. Trener: Gregor Jerončič.

Z gostovanja v Padovi so se slogaši vrnili brez točk, kar je bilo tudi povsem pričakovano. Valsugana se bori za uvrstitev v play off (do prejšnjega tedna je bilo dosegljivo še tudi prvo mesto), Sloga Tabor pa je, kot že neshetokrat letos, spet nastopila v spremenjeni postavi. Poškodba, ki jo je utrpel v prejšnji tekmi, Davidu Cettolu še vedno ne omogoča igranja, bolečine v nogi čuti tudi Gregor Jerončič, poleg vsega pa se je med tednom (sicer ne v telovadnici) poškodoval še Mirko Kante, ki je tekmo lahko spremljal s tribune. Trener Jerončič je tako v prvo ekipo vpoklical mladince Natana Cettola in Petra Sosiča. Cettolo je v od sredine drugega seta zelo uspešno nadomestili Princija in brez vsake treme suvereno zalagal svoje napadalce. V tretjem setu je na igrišču stopil tudi Peter Sosič, na mesto Gregorja Jerončiča, in tudi on je zaupano nalogo opravil zelo solidno.

Kljub glatkemu porazu slogaši sploh niso zaigrali slabo. Uspešno so prestali preizkušnjo izrednih dimenzij športne palače v Padovi, kjer zelo visok strop dopušča obrambo tudi pravih »bomb«. Sloge Tabor Televisa to ni zmedlo, dobro so se borili v obrambi, večkrat tudi nadoknadili že kar visok zaostanek, na koncu pa so bili le boljši domačini, ki so tudi s svojimi izrednimi servisi večkrat onemogočili slogašem, da bi lahko na mreži izvajali hitro igro.

Trener Gregor Jerončič: »Valsugana je potrdila, da njevisoko mesto na lestvici ni stvar naključja, njeni igralci so res uspešni na vseh položajih, sploh je vsa ekipa zaigrala zelo dobro. Tudi mi smo opravili soliden nastop, glede na trenutne razmere v ekipi pa to ni bilo dovolj, da bi lahko pripravili presenečenje.«

MOŠKA C-LIGA - Zmagali obe ekipi

Olympia še čaka, prvič za Sočo

Ker so tudi Tržičani zmagali, bo odločilna tekma za napredovanje v soboto, 10. maja v Gorici



Sočani so v predzadnjem krogu dočakali prvo prvenstveno zmago

FOTODAMJ@N

Villa Vicentina - Olympia 0:3 (19:25, 24:26, 13:25)

Olympia: Hlede 3, Pavlovič 9, Jurjen 2, Komjanc 15, Persoglia 7, Terpin 9, Magajne, Černič, Lavrenčič 10, Vogrič 3, Vizin 1. Plesničar (L). Trener: Marchesini.

Odločilna tekma za napredovanje bo v soboto, 10. maja v slovenskem športnem centru Mirka Špacapana. Goriška združena ekipa je po pričakovanih premagala Villo Vicentino, ker je bil v Tržiču uspešen tudi Fincantieri (s 3:1 je premagal Mortegliano), bo odločilna tekma za napredovanje čez teden dni v Gorici.

Olympia je proti Villi Vicentini prepričljivo odigrala dva niza, prvega in zadnjega, v drugem nizu pa se je za zmago morala truditi. Padeč koncentracije se je poznal predvsem v sprejemu, ki je bil v tem delu netočen. Gostitelji so do 17. točke stalno vodili, nato je Olympia povedla z 18:21, a so napake v sprejemu (ki že nekaj tednov ne deluje več tako prepričljivo in sigurno) in napadu omogočile, da je Villa Vicentina spet prevzela pobudo in povedla kar s 24:22. Takrat pa so se Marchesinijevi fantje zbrali in zaključili niz v svojo korist. Hladna prha jih je zdrami-

ŠPORTEL - TV Koper-Capodistria

V ospredju Cheerdance Millenium

V jutrišnji športni oddaji Športel po TV Koper-Capodistria (začetek ob 18.00) bo voditelj oddaje Igor Malalan gostil tekmovalki tržaškega društva Cheerdance Millenium in slovenski državni reprezentantki Jasno Kneipp in Mašo Bizjak, ki sta pred kratkim nastopili na svetovnem prvenstvu v cheerleadingu v ameriškem Orlandu. Športelovi sodelavci bodo obenem pripravili prispevek s tekmo hokejistov Poleta, nogometašev Sovodenj in z občnega zbora ZSSDI.



TRETJI POLČAS - Radio Trst A

Gosta Žerjal in Jagodnik

Vsak ponedeljek med 9. in 10. uro je na Radiu Trst A odmerjen čas športni oddaji Tretji polčas. Kaj je novega pri Jadranu, bo povedal jadranski blagajnik Peter Žerjal. Četrtfinale košarkarskega prvenstva se je pričelo v Sloveniji. Tam ima vidno vlogo tudi primorski košarkar Goran Jagodnik, ki je bil dolgo na vrhu strelcev lige, bil je najboljši igralec na tekmi, v kateri so njegovi Hopsi premagali Olimpijo. Poslušalcem bomo obenem ponudili nekaj nasvetov, kako se lotiti pohodništva.



la, tako da so v zadnjem nizu nasprotnikom dovolili res malo. Trener Marchesini je izkoristil vse igralce: Černič in Lavrenčič sta vstopila v vseh treh nizih, Magajne je igral v zadnjem nizu, Vogrič pa je od polovice drugega niza dalje igral namesto Jurna, ki ga še muči poškodba gležnja.

Soča Zadružna banka Doberdob Sovodnje - Reana 3:1 (25:23, 22:25, 25:21, 25:17)

Soča: Russian 3, Manfreda 9, Lupoli 6, 5, Čavdek (L1), Corsi 16, S. Komjanc 19, Franzot 4, Waschl 1. Trener: Markič.

Kdor čaka, in predvsem veliko dela, le dočaka. To so na najboljši način dokazali mladi igralci Soče, ki so proti Reani dosegli prvo zmago v letošnji sezoni. Okrnjeni varovanci trenerja Markiča (odsotna sta bila Margarito in Cobello, Waschl pa se je poškodoval v prvem setu) so namreč odigrali odlično tekmo in pokazali velik napredek v primerjavi z začetkom leta. Tudi na prejšnjih tekmah bi si lahko zaslužili kako točko več, a v ključnih trenutkih večkrat niso bili zbrani, tokrat pa so z dobrimi potezami navdušili publiko, tako da so se na koncu veselili zaslužene zmage. (av)

1. ŽENSKA DIVIZIJA - Gorica

Govolley jutri za finale

Na Goriškem se je začela končnica 1. ženske divizije. Že v petek je Mariano v polfinalu premagal Pieris s 3:2, za prestop v deželno D-ligo pa bo v drugem polfinalu meril moči tudi Govolley, četrtouvrščeni po rednem delu prvenstva. Goričanke se bodo pomerile pri Ronchiju jutri ob 20.45. Po mnenju trenerke Paole Uršič je Ronchi, prvi po rednem delu prvenstva, zahteven tekmelec, nikakor pa ne nepremagljiv: »Pri nasprotnicah izstopa predvsem dobra podajalka, vse ostalo pa je v našem dometu. Igrati moramo brez napak in 200-odstotno, če želimo napredovati v finale.« V ponedeljek bo Uršičeva imela na razpolago vse igralkice. V play-offu za napredovanje se igra na dve zmagi. Druga tekma bo v soboto, 10. maja ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici, morebitna tretja pa v ponedeljek, 12. maja.



Arhivski posnetek Govolleya

Na Tržaškem

Zalet Breg zmagal, rešen tudi Zalet Kmečka banka

Oma - Zalet Breg 1:3 (25:9, 22:25, 25:27, 18:25)

Zalet Breg: De Rota 5, Grgič 3, Klun 4, Martincich 6, Pertot 9, Piccinino (L), Spetič 20, Virgilio 5. Trener: Drassich.

Zalet Breg je v zadnjem krogu prvenstva prve ženske divizije ne brez težav premagal tržaško Omo. V prvem setu je kazalo, da bodo odbojkarice Zaleta Brega ostale praznih rok. »Začele smo katastrofalno, brez prave motivacije. Nato pa smo se prebudile,« je povedala spremljevalka Daniela Zeriali. V nadaljevanju so se Drassicheve varovanke zbrale in dokazale, da so boljša ekipa. Boljše so bili v obrambni fazi in solidno so servirale. Na koncu so zasluženo zmagale in tako naredile veliko uslugo tudi Zaletu Kmečki banki, ki je po zmagi Zaleta Brega dosegla obstanek v 1. ženski diviziji.

BUMBACA



GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST Slovensko Stalno Gledališče Mala dvorana

V četrtek, 8. maja, ob 20.30 / Yukio Mishima: »Moderne nò drame« / Ponovitev: v petek, 9. in v soboto, 10., od 15. do 17. ob 20.30 ter v nedeljo, 18. maja ob 16.00.

Stalno gledališče Orazio Bobbio - La Contrada

V ponedeljek, 5. maja, ob 20.30 / Marc Camelotti: »Boeing Boeing« / Ponovitev: v sredo, 7. maja, ob 20.30.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

SNŠ V petek, 9. maja, ob 20.00 / William Shakespeare: »Hamlet«.

V sredo, 14. maja, ob 20.00 / Stanislaw Ignacy Witkiewicz: »Ponorela lokomotiva«.

V četrtek, 22. maja, ob 20.00 / Lope de Vega: »Norci iz Valencije«. / Ponovitev: v petek, 23. maja ob 20.00.

LJUBLJANA

SNŠ Drama Veliki oder V ponedeljek, 5. maja ob 19.30 / Albert Camus: »Kalgula« / Ponovitev: v torek, 13. in v četrtek, 15. maja, ob 19.30.

V torek, 6. maja ob 19.30 / William Shakespeare v prevodu Mateja Bora: »Rihard III. + II.« / Ponovitev: v sredo, 7. v četrtek, 8., v soboto, 10. in v ponedeljek, 12. maja, ob 19.30.

V petek, 9. maja, ob 19.30 / Nikolaj Vasiljevič Gogolj: »Revizor«.

Mala drama V ponedeljek, 5. maja ob 20.00 / Kobo Abe: »Prijatelji«. V torek, 6. maja ob 20.00 / Wolfram

Lotz: »Nekaj sporočil za vesolje« / Ponovitev: v sredo, 7., v četrtek, 8. ob 20.00, v petek, 16. ob 17.00 in v soboto, 17. maja ob 20.00.

V petek, 9. maja ob 20.00 / Sam Sheppard: »Lunine mene«.

V soboto, 10. maja ob 20.00 / Maja Haderlap: »Angel pozabe«. / Ponovitev: v četrtek, 15. maja ob 20.00.

V ponedeljek, 12. maja ob 20.00 / Stanislaw Ignacy Witkiewicz: »Ponorela lokomotiva«. / Ponovitev: v sredo, 14. maja ob 20.00.

V torek, 13. maja ob 20.00 / Evripid: »Alkestida«.

V ponedeljek, 19. maja ob 20.30 / Via Negativa: »Generalka za generacijo«.

Slovensko Mladinsko Gledališče Zgornja dvorana

V četrtek, 15. maja ob 19.00 / Mark Tompkins: »Veter norosti« / Ponovitev: v soboto, 17. ob 20.00 in v nedeljo, 18. maja ob 21.00.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Veliki Trg V sredo, 9. julija, ob 21.00 / Nastopala bo slavna rock ikona, John Fogerty, bivši frontman znane skupine Creedence Clearwater Revival.

Gledališče Miela V petek, 9. maja ob 21.30 / Miela Music-Live / Nastopa ambient - house zasedba: Orb.

V četrtek, 15. maja ob 21.00 / Praznik obletnice rojstva Erika Satieja / Nastopajo: Nicole renaud in Coluleurs.

V petek, 16. maja ob 20.00 / Praznik obletnice rojstva Erika Satieja / Nastopajo: Miroirs.

BRISČKI

Veliki šotor

V petek, 27. junija, ob 17.00 / Nastopal bo Manu Chao, ki bo predstavil novo plato »La Ventura«, nastopale bodo tudi druge predskupine.

GORICA

Kulturni dom V četrtek, 8. maja ob 20.30 / Balet / Ruski koreografski ansambel iz Moskve: »Kalinka«.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom Slovenska filharmonija Gallusova dvorana

V nedeljo, 11. maja, ob 20.30 / koncert / Caetano Veloso: »Abraçoço«.

V sredo, 14. maja ob 19.30 / koncert / Nastopa: Thierry Escaich - orgle

V četrtek, 15. maja ob 19.30 / koncert / »Simfonični Orkester RTV Slovenija« / Dirigent - En Shao; solistka Karmen Pečar - violončelo.

SNŠ Opera in balet Ljubljana

V soboto, 10. maja ob 19.30 / Opera / Johan Strauss: »Netopir (Die Fledermaus)«. / Ponovitev: v soboto, 17. maja ob 19.30.

V četrtek, 22. maja ob 19.30 / Gioacchino Rossini: »Seviljski brivec (Il barbiere di Siviglia)«. / Ponovitev: v soboto, 24. maja ob 19.30.

V petek, 23. maja ob 19.30 / Giuseppe Verdi: »La Traviata«.

KINO ŠIŠKA

Danes, 4. maja ob 20.00 / koncert / Nastopajo švedski viking metalci Amon Amarth.

V nedeljo, 11. maja ob 20.30 / koncert / Nastopajo: Dawn Of Midi (Thirsty Ear, Zda), Zergon -Live (Synaptic).

V petek, 30. maja ob 20.00 / koncert / »30. mednarodni festival druga godba« / Nastopajo: Mulatu Astatke in Bombino.

KRIŽANKE

V petek, 16. maja, ob 20.00 / Nastopajo: Laibach.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski, grški, rimljanski in antični predmeti z italijanskega polotoka; numizmatična zbirka, fototeka in knjižnica. Urnik: od torika do nedelje od 9.00 do 13.00, ob sredah od 9.00 do 19.00, ob ponedeljkih zaprto.

Rižarna pri Sv. Soboti: nacistično koncentracijsko uničevalno taborišče, fotografiska razstava in knjižnica. Urnik: odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Vstop prost.

Železniški muzej na Marsovem polju (Campo Marzio, Ul. Giulio Cesare, 1): Stalna razstava železnice postaje. Urnik: od 9.00 do 13.00. / Za več informacij: tel.:040-3794185; fax: 040312756.

Galerija Sala del Giubileo (Ul. Mazzini 3): V ponedeljek, 5. maja bo otvoritev razstave Deziderija Švare: »Marine«. Razstava bo na ogled do 14. maja. Urnik: od ponedeljka do petka, od 17.00 do 20.00, ob sobotah in nedeljah, od 10.00 do 13.00 ter od 17.00 do 20.00.

SLOVENIJA

ŠTANJEL

Galerija Lojzeta Špacala: stalna razstava grafik v galeriji Lojzeta Špacala. Urnik: med tednom, od 11.00 do 14.00, v soboto in nedeljo od 10.00 do 17.00, v ponedeljek zaprto.

AJDOVŠČINA

Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumen-

ti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

Muzejska zbirka Ajdovščina: odprto v sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 18.00. Za najavljene skupine je ogled možen tudi izven urnika.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: na gradu Kromberk je na ogled razstava iz zbirke podarjenih del Vladimira Makuca z naslovom »Risbe in kipi«; Sv. Gora - zaprta do nadaljnjega zaradi popravila prostorov; Grad Dobrovo ob ponedeljkih zaprto, od torika do petka ob 8.00 do 16.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13.00 do 17.00; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12.00 do 19.00, ob nedeljah pa od 10.00 do 19.00. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan, od 9.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka, od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARIJ

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan, od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejšje zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

SLIKOVNA KRIŽANKA - Svetovna književnost

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI RADIO IN TV SPOREDVO



Table with crossword puzzle clues in Slovenian, including 'PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK', 'KOZAREC S PECLJEM', 'NASKOK, NAPAD, NAVAL', etc.

Main crossword puzzle grid with 15 columns and 15 rows, containing numbers and clues.

SLOVARČEK - AZARIAN = nekdanji sovjetski telovadec (Edvard) • DJERBA = otok v zalivu Mala Sirta, v Tuniziji • MOLDOVAN = romunski nogometaš • ONS = otok pred špansko obalo • SEN = japonski novc, stotina jena



VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER. Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

Območje nizkega zračnega pritiska nad osrednjo Italijo prinaša nad deželo vlažen vzhodni zrak. V nedeljo bodo nad naše kraje dotekali suhi severni tokovi. V ponedeljek in torek bo prevladovalo območje visokega zračnega pritiska. V torek nas bo po vsej verjetnosti dosegla intenzivna atlantska fronta.

Dopolodne bodo še prevladovala oblačna vreme. Ob popoldnem bodo se bo postopoma razjasnilo po celi deželi. Pihal bo zmernen veter iz severa kjer bo ponekod močnejši. Ob morju bo pihala šibka do zmerna burja.

V teku dneva bo dež povsod ponehal, najpozneje v jugovzhodni Sloveniji. Postopoma se bo zjasnilo. Se bo pihal okrepljen severni do severovzhodni veter, na Primorskem šibka burja. Najnižje jutranje temperature bodo v večjem delu Slovenije od 3 do 8, na Primorskem do 12, najvišje dnevne od 15 do 20 stopinj C.

Po vsej deželi bo lepo in sončno vreme. Ob morju bo še pihala šibka burja. Pretežno jasno bo in jutra bodo sveža. Pričakujemo bolj suho vreme.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 5.48 in zatone ob 20.15
Dolžina dneva 14.27

LUNINE MENE
Luna vzide ob 9.54 in zatone ob 0.51

NA DANESNI DAN
1979 - Višjeležeče kraje v severni Sloveniji je po drugem obilnem sneženju v maju prekrivala debela snežna odeja. Na Strojni na Koroske (940 m) so zjutraj izmerili kar 62 cm, v Logarski Dolini (730 m) 29 cm visoko snežno odejo. Na Kredarici (2514 m) je bilo snega kar 603 cm.

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.04 najnižje -43 cm, ob 13.00 najvišje 20 cm, ob 17.59 najnižje 2 cm, ob 23.06 najvišje 22 cm.
Jutri: ob 6.43 najnižje -35 cm, ob 14.18 najvišje 18 cm, ob 19.01 najnižje 6 cm, ob 23.24 najvišje 14 cm.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 16,3 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m11	2000 m2
1000 m8	2500 m-2
1500 m5	2864 m-6

UV indeks ob jasnem vremenu po nižinah do-seže 6,5 v gorah 7,5.

OSNOVNI ABONMA

Nova uprizoritev!

Yukio Mishima

MODERNE NÔ DRAME

režija: Mateja Koležnik

- v petek, 9. maja ob 20.30 - reda A, F
- v soboto, 10. maja ob 20.30 - red B
- v četrtek, 15. maja ob 20.30 - red T
- v petek, 16. maja ob 20.30 - reda A,F
- v soboto, 17. maja ob 20.30 - red B
- v nedeljo, 18. maja ob 16.00 - red C
- v petek, 23. maja ob 20.30 - red T
- v soboto, 24. maja ob 19.00 - red K
- v nedeljo, 25. maja ob 16.00 - red C

na Velikem odru z italijanskimi nadnapisi

rezervacija je priporočena
Blagajna SSG: pon-pet 10-15, tel. 040 362542/ brezplačna 800214302 www.teaterssg.com

ZDRUŽENI NARODI - Ban Ki Moon ob dnevu svobode medijev

Lani ubitih 70 novinarjev

Sekretar ZN poziva k varnosti novinarjev - V Evropi pobuda za medijski pluralizem in neodvisnost

NEW YORK - Generalni sekretar ZN Ban Ki Moon je ob svetovnem dnevu svobode medijev pozval k več varnosti za novinarje. V zadnjem letu dni je bilo ubitih 70 novinarjev, 14 jih je zaradi svojega dela umrlo letos. Ban je tako vlade kot posameznike pozval, naj aktivno branijo pravico do svobode medijev.

»Vsako leto ob dnevu svobode medijev potrdimo našo zavezo temeljni svobodi prejemanja in razširjanja informacij in idej skozi medije, ne glede na meje, kot je zapisano v 19. členu univerzalne deklaracije človekovih pravic. A vsak dan v letu vidimo napade na to pravico,« je v poslanici zapisal Ban.

Lani se je za zapahi znašlo 211 novinarjev. Od leta 2008 jih je moralo 456 zapustiti svojo državo. Od leta 1992 je bilo ubitih več kot 1000 novinarjev, kar je skoraj eden vsak teden. »To so alarmantne številke,« je opozoril Ban in poz-



Generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon

val h kaznovanju tistih, ki za tarčo nastopajo, ustrahovanja ali prirejenih pravnih postopkov vzberejo novinarje in želijo na tak način vplivati na njihovo delo.

V ZDA prvi primer smrtonosnega koronavirusa

NEW YORK - Ameriški zdravstveni delavci so zaskrbljeni. V ZDA so namreč zabeležili prvi primer okužbe s smrtonosnim koronavirusom, ki se je doslej pojavljal predvsem v Savdski Arabiji. Primer okužbe s koronavirusom - bližnjevzhodnim respiratornim sindromom, imenovanim mers - so odkrili v zvezdni državi Indiana. Gre za pacienta, ki je v ZDA pred kakim tednom pripotoval iz Savdske Arabije prek Velike Britanije. Kmalu zatem so se pojavili simptomi, kot so vročina, zasoplost in kašelj. Bolnik je trenutno izoliran v bolnišnici, njegovo stanje pa je stabilno, navaja ameriški Center za nadzorovanje in preprečevanje bolezni (CDC). Kot dodajajo v centru, je nevarnost okužbe za prebivalstvo zelo majhna. »Pričakovali smo, da bo mers dosegel ZDA, na to smo pripravljene in ukrepamo hitro,« je zagotovil direktor centra Tom Frieden. Mers so v Savdski Arabiji odkrili septembra 2012. Savdska Arabija je glavno žarišče te bolezni. V svetu je po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije (WHO) s 17. aprila za tem virusom doslej obbolelo 243 ljudi, med katerimi jih je 93 umrlo. (STA)

TURIZEM - V ospredju Bled in Soška fronta

Britanski mediji o ponudbi Slovenije

LJUBLJANA - Eden vodilnih in najbolj branih britanskih medijev, Daily Telegraph, je v prilogi Travel & Leisure izdaje časopisa ter na svojem turističnem portalu objavil obširen prispevek o Sloveniji. Avtor je opisal predvsem Soško fronto in naravne znamenitosti. Britanski spletni portal vodičev Rough Guides pa je panoramo Bleda izbral za ozadje twitter profila.

Avtor članka v Daily Telegraphu Neil Tweedie obširno piše o pomenu in veličini Soške fronte, ki je kljub svoji zgodovinski teži Britancem dokaj nepoznana. Bralci Daily Telegrapha običajno prihajajo iz srednjega sloja britanske družbe, so nekoliko premožnejši in poznajo zgodovino in aktualno politiko, potovanja z dodano vrednostjo in destinacije, ki nudijo raznolikost. Prispevek je zato še toliko bolj pomemben, saj neposredno nagovarja za Slovenijo izredno pomemben segment angleško govorečega trga. Poleg zapuščine prve svetovne vojne je bil Tweedie očaran tudi nad naravnimi znamenitostmi, ki se v svoji raznolikosti zvrstijo na tako majhnem ozemlju.

Tudi sicer Slovenija beleži povečano prisotnost Slovenije v britanskih socialnih medijih, panorama Bleda pa je bila izbrana za ozadje uradnega twitter profila @RoughGuides. Uredništvo spletnega portala vodičev Rough Guides, v lasti založniške hiše Penguin Group, je na primeru Slovenije začelo uvajati nov koncept spletne predstavitve destinacij. Koncept štiri sezone Slovenije (Four Seasons of Slovenia) je nastal v sodelovanju z informacijsko pisarno javne agencije Spirit v Londonu ter PR agencijo A. Marr PR.

Rough Guides je prisoten v praktično vseh spletnih in mobilnih oblikah in ima zelo osredotočeno bazo sledilcev. (STA)